

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő

MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is

II. év.

Budapest, 1898, szombat, július 2-án.

131. szám.

A császár.

A hő nyarat és a nagy mozdulat-lanságot jelenti a politikában, hogy a sajtó a december 2-iki ünnepélyvel kezd foglalkozni már most, július elején. Nem annyira nagy előrelátás, mint nagy szegénység. A sajtó már most kezdi költeni a télre való elesését.

Tehát ünnepély. Megint ünnepély. December 2-ika. Miféle új dátum megint? És kit ünnepelnek?

Ferencz Józsefet.

Hogyan? Hiszen csak az imént zajlott le április 11-ike, amikor a parlament bemutatta hódolatát Ferencz József előtt s még nincs is megfestve a körképre a világra szóló pompa és fény, melylyel a millenniumkor 1896-ban ünnepelte Magyarország az ő szeretett királyát. Angol, amerikai lapok még hátrább vannak: csak most kezdik reprodukálni a bámulatos képeket 1892-ből, midőn Ferencz József apostoli királyunk koronázását megültük szem nem látta, fül nem hallotta ragyogó menettel.

És már megint ünnep készülne? Nem lesz az sok? A lojalitásban is van telhetetlenség. S ami sok, az émelgyős.

Ugy ám, de most nem mi ünnepe-lünk, hanem Ausztria; nem is a királynak szól ez az ünnep, hanem a császárnak, ki decemberben lesz ötven éve, ült ősei trónjába, nehéz, szomorú időkben, fiatalon. Nem mi ünnepe-lünk hát, hanem csak arról van szó, hogy meny-

nyiben vegyünk részt az ünnepben, mi magyarok.

Erről foly a disputa már meglehetősen vehemensen, de egyelőre minden látható ok nélkül. Mert a kormány és senki a magyar vezérő faktorok közül még egy szót se említett a mi hozzájárulásunkról. Csak egy röpirat jelent meg valakitől, hozzájárulásunk útját egyengető s erre indult meg a nagy szellemi tornajáték, hogy szinte süvitenek a nyilak és recsegnek a lándzsák ebben a tropikus melegben.

Kis apparátussal, de pattogó haraggal förmedezik ez, hogy milyen merénylet lenne a nemzet ellen, ha a kormány nem átalná csakugyan keresztülvinni mindenre képes többségével a részvételt, izzó szavakkal színezve, hogy mit jelent nálunk az a december másodika.

Felel a másik hang, a másik táborból, a higgadság köntösében, az udvariasság simaságával s bizonyítja, hogy ez ünnepségben bátran részt vehetünk, mert már részt vettünk ugyanezen ünnepségben 1873-ban, mikor az osztrák császár 25 éves uralkodását ünnepelték az osztrákok. Hódoló küldöttség járt a Budára érkezett császár elé az országgyűlés két házából. S e hódolati bemutatást akkor még a tüzesvérű balközép is helyeselte. Lefesti apróra, hogy volt mint volt a határozat fogantatása; szóval a jó memória nagyképűségével odavágja a vita asztalára az 1873-iki praecedens. Itt van — ekképen kell cselekednünk!

Van pedig az igazság valahol középütt; mert ugyan még korai a dologhoz szólni — mintha a semmibe lövöldözne a puskás ember — de miután már gyékényen a tárgy, az a nézetünk benne, hogy jobb ugyan, ha elmarad a magyar hozzájárulás, de ha megtörténne is, a minimumra kell szorítkoznia, egyszerű udvariassági aktusra.

A másik részről felhozott praecedensre nézve pedig az a nézetünk, hogy az a praecedens nem kötelez minket semmire. Mert hogy valamikor egy hibát elkövettek, ennek a hibának nem épen szükséges az örökkévalóságig ismétlődnie.

Azonfelül az a praecedens nem is praecedens — mert, ha még ugyanaz volna is a kép, más a rá mája azóta.

1873. óta sok történt. Kimutattuk több ízben, százszor jobban, mint az osztrákok, hogy mennyire szeretjük jó királyunkat. A három négy hódolati ünnepen kívül minden mozdulatunk, minden napunk egy hódolat a fölségnek. Ha nyugodtak vagyunk, mikor az osztrák sérteget, érte tesszük; ha készek vagyunk áldozatot hozni, türelemmel várni, aggodalmunkat eltitkolni, az is mind az ő kedvéért történik. Tudja azt a király jól, aki nemcsak király, hanem egyszersmind egyik legjobb politikus is a birodalmában. Nem szorultunk mi arra, hogy olyan módon is hódoljunk, amely minket megaláz.

Más helyzet volt 1873-ban. A balközép

Van-e francia szellem?

(Vélemény a pinczéből.)

... Van-e francia szellem?

Persze, hogy van, mondaná erre mindenki, aki ismeri a szegény Alphonse Daudet s a hatalmas Morny herczeg anekdotáját. Alphonse ugyanis akkor még kezdő lírikus volt s mint ember borzas volt a papírra akarta lehelni az illatot és verőfényt, mit provánszi hazájából hozott. „Ma jeunesse, en papier icy” — édeskés rövid verseivel aztán beosont a Tuillériákba is és Eugénia császárné azt mondta sógorának, Morny herczegnek, hogy az ilyen talentumot tulajdonképen pártfogolni kell. Valamely koratavaszi bál után történhetett az ellágyulás, midőn Montijo grófnő megvárta a hajnalt s nyitott ablaknál olvasta a sorokat, melyek az avignoni romok alatt fogantattak. Morny herczeg mindjárt hívatta is a költőt és kész ajánlattal fogadta:

— Fiatal barátom — mondta neki — ön az én magántitkárom lesz, hatezer frank évi fizetéssel.

Daudet, a huszesztendő poéta, ellágyult a meghatottságtól. De mindjárt utána kitört belőle a rettenetes válasz.

— Herczeg ur — szólta Daudet — megjegyzem, hogy én le gitimista vagyok.

— Bámom is én — felelte a Bonaparte öcsce. Csak sziveskedjék megnyiratkozni.

... Van-e francia szellem? ... Hogyne volna, mondaná rá a Voltaire olvasója, ha ugyan akad még imitt-amott ember, aki lapozgatja e poros autort, ki szoros barátságot tartott Nagy Frigyesse, mert az írta a legrosz-

szabb francia verseket e kerek földön. Hogyne volna francia szellem, mikor Voltaire azt írja XII. Károly svéd királyról, hogy midőn kikötött Kopenhága alatt, mindenestül beleugrott a tengerbe, mert nem győzött a csónakra várni! Hogyne volna hát francia szellem, mikor Voltaire ime azt várja, hogy mindent elhiggyenek neki. S hogyne volna francia szellem, mikor a világ leggeniálisabb jellemrajzát is Challemeil-Lacour mondja Renanról: „Ugy gondolkozik, mint a férfi; úgy érez, mint az asszony s úgy cselekszik, mint a gyermek.” Még a mai napon is, 1898. július másodikán, tesszem, ha két ember összeül a fekete kávéval és a világirodalom fölött rövid, de velős szemlélt tart, bizonyára úgy végződik a beszélgetés: „Haj, de mégis a francziák, a francziák, legnagyobbak mégis a francziák.” Mert mindnyájunknak orrában benn van a francia szellem, a kedves kámforillat s Európa önfeledten szípiál. S 1898. július másodikán, mondom senkinek sem jut eszébe, hogy bájt, naivságot és léhaságot merítettünk ugyan ebből a szellemből, de az általános maitre de plaisirnek, a francia nemzetnek komoly tantárgyat mégis csak egyet köszönünk, mi kis tanítványok: a szenvedélyt, tisztelt barátaim.

Egyébiránt, lehet, hogy pinczéből beszélünk, mivel ahhoz a nemzethez tartozom, amelynek törvényes kormányzója, a fölséges udvari kancellária, 1793-ban sajtóvétségért elítélte és állásától megfosztotta az egyetlen magyar újság szerkesztőjét, régi hivatalbeli elődünket, mert a konventről szóló tudósításokban a „Vous,

Louis Capet”-t „Kegyelmed, Capet Lajos”-nak merte fordítani. Ime, hát ilyen szegény, elmaradott nemzetbeliek vagyunk mi; száz év előtt, mikor ők királyokat nyakaztak, mi még egymást nyakaztuk az illemsértésekért. Mit akarok hát én pinczéből, a magas első emelet lakóival? Mit csufondárokodom a hatalmasokkal, akik francziául irnak és ugyanabban az órában az előszobában várakoztatják a Hachette-czég pénzkihordóját (igen sok pénz van nála); midőn én az 514-es számú hordárt, a vörös Jakabot küldöm a szépirodalmi és politikai kiadóhoz bizonyos anyagiak folytán. (Igen kevés pénz van nála.) Minek a francia szellem iránt székspezzissel viseltetnem, midőn az általában mindegy és akár vagyon az, akár nincsen, a magyar csak utolsó a sorban és a szláv barátaink, az európai jeunesse-dorée, rég kijelentették, hogy Turgénjev és a két Goncourt barátsága óta, leszámítva az 1863-iki lengyel fölkelés rövid intervallumát, nem is érdemes más nemzettel spiritualiter szóba állni. Puntum. A francia az első, mert könnyed. Szégyeljük magukat a nehezebbek.

De itt világtól előttem kék borítékával a Revue des Revues, melynek legújabb számában maga ez a szerkesztőség veti föl azt a kérdést, hogy van-e „francia” szellem? Olyan, amely különbözik a másétól, tehát külön génusznak s így esetleg az elsősegre méltónak említendő? Olyan, amely csak a valóságos francia írónak sajátja s más eredetűek által elérhetetlen? Van-e igazi francia szellem? kérdezi nagyhirű emberektől a szemlének szerkesztőse: Ime:

csak politikai érettséget tanultott, ha nem állta útját a magyar ünneplésnek, mert es volt az első alkalom, midőn szívünk jó érzéselt ünneplés formában kiönthettük trónja előtt és még akkor a kapocs a nemzet és ő fel-sege közt nem volt olyan szilárd, mint most. Bizony ez a legfőbb kincsünk. Nem volt szabad habozni azzal, ami ennek erősítésére czélszerűnek látszott. De ma igazán sérteni akarná a nemzet és a magyar király öszinteségét, egymás-ban való hitét, bizodalnát, aki azt állít-ná, hogy ez a hozzájárulás legalább nem fölösleges.

Természetesen más volna, ha a császár ünneplné a maga ötven éves trónra-leptét, akkor ott kellene lennünk minden esetre, de ő csak passzív szereplő az ünneplésben. Az ünneplő Ausztria.

Hiszen mi is megünnepeltük így külön a magyar király huszonöt éves koronázási évfordulóját és az osztrákok nem járultak ahhoz. Nem is kívántuk, nem is törődünk velük, de a tény az, hogy nem járultak hozzá. Hiába volt ott a praecedens, hogy mi megtiszteltük az ő ünnepüket.

Ezért hát ez a praecedens nagyon ingatag praecedens már. De a kérdés se tulságosan jelentékeny, vagy legalább nem olyan, hogy birokra keljenek érte az ellenvélemények. S bár, mint mon-dottuk, nem tartjuk épen országrontó veszedelemnek, ha egy kis fölöslegbe esünk az udvariasságból és loyaltás-ból, nem kiabálunk sérelemről azért, ha itthon mégis megjelennek képviselőink és ők is kívánnak a császárnak a ma-gyarok nevében erőt egészséget egy szép beszédben, nem azért, mert praecedens van rá, ez a praecedens nem ér sem-mit, hanem azért, mert a szeretet nem

okoskodik sokat — de viszont nem akarjuk tagadni, hogy a nemzeti külön-állás kidomborításához, a történelmi eseményekhez, a nemzeti hagyomá-nyokhoz és a magyar közjogi felfo-gáshoz (ki tisztelje azt, ha magunk se vesszük sokba) megfelelőbb volna, ha a magyar országgyűlés nem venne részt a császárbülbumban.

Háromszáz hatvanöt napja van egy esztendőnek, mindeniken nyilatkozzék meg szóban-tettben, ami a magyar szí-vekben irva vagyon, sok jó, sok szép a ki-rályról, a legnagyobb győzről, aki magát is meggyőzte, csak ezen az egy napon, december 2-án jobb szeretnők ha foga-son lógna az ünneplő mente és leg-feljebb halkan, észrevétlenül szálljon boldogságáért, hosszú életeért imánk még ezen a napon is, mert még a köz-jognál is erősebb törvény a fizikai, mely nyilvánvalóvá teszi, hogy ama fiatal osztrák császár, ki 1810-ban december 2-án kezdett uralkodni, egyugyanazon személy Magyarország nagy királyával, ki 1867-ben lett királyltyá, aki Magyar-országot ujjaalkotta.

POLITIKAI HIREK.

A főrendiház új elnökei. A parlamenti szünet megadta a módot a kormánynak, hogy a függőben levő kinevezéseket elintézzék. Mint értesülünk, első sorban a főrendiháznak Tóth Vilmos halálával megüresedett elnöki állására nézve döntött s az utolsó minisztertanács ha-tározatából a főrendiház elnökének gróf Károlyi Tibort, alelnöknek pedig helyébe Daruváry Alajost terjesztette fel kineve-zésre. Mind a két kinevezés igazán szeren-csés, ami pedig gróf Károlyi Tibort illeti, ő alelnöki állásában is biztosítani tudta már magának az általános szimpátiákat.

A végrehajtási rendelet. Az esküdthíroságok-ról szóló törvény életbeültetése tárgyában egybehi-vott szaktanácskozmány június 28 és 29-én tartott ülésében megállapította a végrehajtási ren-delet teljes szövegét. E rendelet szerint az emli-teit törvény jövő évi január 1. lépne életbe és a ren-delet arról intézkedik, hogy az esküdthírostromok összeállítására a jövő év oly szakában történjék, hogy még kellő időben meg legyen állapítható az esküdthírosági kerületek száma és minden kerületre nézve az ülészakok száma és ideje, valamint a szol-gálati lájstromba minden egyes ülészak tartamára felveendő esküdtek száma is, úgy, hogy a bűnvádi eljárás maga a törvényben meghatározott időben, 1900. január elsejéig minden akadály nélkül életbe-léptethető legyen. A végrehajtási rendelet tüzetesen körülírja és meghatározza az egyes érdekelt köz-igazgatási hatóságok és testületek részéről úgy a jövő évben, valamint azontul minden évben telje-sítendő feladatokat, valamint azon határidőket is, melyeken belül ezek teljesítendők. A rendeletet a történet megállapodások szerint most végleg szö-vegezik és annak közzététele még a nyár folyamán várható.

A budapesti görög-katholikusok ügye.

A budapesti görög-katholikus egyházközség már régebben megalakult, működött is, sőt tegnap óta, mikor a főváros közgyűlése a patronatust rá is kiterjesztette, végleges szervezést kapott.

Egy dolog azonban még mindig nincs eldöntve és pedig az, hogy melyek püspökség főnhatósága alá is fog tartozni a budapesti görög-katholikus hitközség és plébánia.

Rége, mikor a magyar ruthéneket még egyedül a munkácsi görög-katholikus püspökség kormányozta Budapest ide tartozott.

Mikor azonban Mária Terézia királynő ketté-választotta a munkácsi görög-katholikus püspöksé- get és ebből kiszakította az eperjesi egyházmegyét, akkor Buda és Pest városok görög-katholikusairól nem gondoskodott senki. Mert ilyen vallásu hívek akkor még nem is laktak Budapesten. Később a görög-katholikus hívek lelki ügyeit, főként pedig házasa-gi pöröit hol a munkácsi, hol az eperjesi egyházmegyék káptalanjaival intéztette el a primás.

Igy volt ez egész az abszolút korszakig. Ekkor azonban valami házassági pörben egyedül az eperjesi egyházmegyét mondta ki illetékes fórum-nak egy kormányrendelet.

Paul Bourget-nek ez a véleménye: Nem nagyon hiszek a francia szellem-ben, miként például az angol-szász szellemben sem hiszek. Az ilyesmi csak czégér, amely mögött igen elvont fogalmak szoktak rejtőzködni. Kicsoda állíthatná fel például azt a meghatározást, mely egyaránt ráillenék Pas-cal-ra és Voltaire-ra, Rabelais-re és Boileau-ra, Montesquieu-re és Hugo Victor-ra, Racine-ra és Balzac-ra, akik pedig mindnyájan „franc-zia” génuszok voltak.

Jules Claretie, a Comédie Fran-çaise igazgatója, így szól:

Nézetem szerint nem elég annyit mon-dani, hogy mindaz, ami világos, színes, érzé-ses, mindaz tisztán francia. Azt is meg kell magyarázni, hogy vannak forrásai a homálynak és vannak forrásai a világosságnak. (Ez utób-bire példa az égboltozat.) Az „esprit français” is ilyen forrása a világosságnak.

Coppée abban van, hogy mindenről nehéz pontos definiciót adni. De annál jobban szeretheti azt, amit nem lehet definiálni. Így szeret ő mindent Franciaországban. Szereti világító génuszát, kristálytisza nyelvét, nemes és meleg kedélyét, gyorsjárású és tiszta intelli-genciáját. Azt mondják, hogy egy idő óta nagyon nem etesedünk! Micsoda tévedés ez! Csak Franciaországban tudnak az embe-rek erősek lenni nehézség nélkül, mély-gondolkodásuk lenni homály nélkül.

Anatole France így beszél:

Franciaország külön állást igényelhet magának a szellem világában. Az ő szel-lemében bizonyos génusza van a rendnek, a mértéknek, a tisztaságnak, amely máshol nem található, amár minden nemzetnek nagy írói ezekkel a kvalitásokkal tündökölnék. De

más a rendjük, más a mértékük, más a vilá-gosságuk. Az idegen is elsajátíthatja ezeket a tulajdonságokat, de sohasem lesz bennük olyan nagy, mint a született francia-író Fran-cziaországban.

Zola végül ezeket mondja:

Taine azt állítja a francia szellemről, hogy kiváló épen szép csaták és szép szónok-latok emlékeiből táplálkozott, ennél fogva har-czias és rhetori természetű. De ez minden latin nemzetnek közös tulajdonsága és Zola nem tudja belátni, hogy például Rabelais-ban, Molière-ben és Voltaire-ben, Diderot-ban, La Fontaine-ben hol van a harczias és hol a szónoki elem? . . . Ezeknek a nagyoknak az igazságosság és az igazság kultusza ad ragyo-gást. A galliai vér bizony új erőt öntött a latin fajba.

... Tehát így beszélnek a nagy fran-cziák a kék revueben. Borzasztó az, ha nép-gyűlést tartanak a chauvinisták. Mert Coppée, Claretie, Anatole France és Zola vételkednek abban, hogy megismétljék a régi hízeltő ve-leményt a francia szellem primátusáról. Csak Bourget esik a másik végletbe: ő azt individu-alizmus bajnoka és letagadja a nagy nemzeti kvalitásokat. Az ember tehát alulról az halja, hogy ezek a hatalmas urak odafönn maguk-magukról beszélnek, az ember hát mintegy jogosítva érzi magát arra, hogy a pinczéből visszabeszéljen.

Véleményem a pinczéből a következő:

1. Ha nagy francia volnék, különben kardoskodnám a magam nemzetem primátusáért. Mert nem egészen sikerült módja a bizonyítás-nak az, ha az ember csak lelkesedéssel argu-mentál az írásos eljárásban.

2. Asztalomon, a pinczében, kilencz nem-

zetbéli könyvek hevernek és sohasem tudnám megmondani, hogy melyiknek köszönök többet. A legnagyobb szédelgés hát azt állítani, hogy mikor kilencz kultúra van egymás mellett, hogy akkor az ember az egyiknek a lekötelezettje. Meg vagyok győződve róla, hogy a francia primátusnak nincs is más bajnoka, csak aki nem akar ismerni egyebet a francziánál.

3. Mert van francia szellem, az termé-szetesen bizonyos, de csak olyan, aminek Bourget, Zola, Coppée és Anatole France bizonyítják. A maitre de plaisir a XVIII-ik században volt utoljára komoly, azóta csupán szórakoztat. Mit akarnak hát, akik azt mond-ják, hogy ő a professzorok közt a legislegelső?

4. Ennél fogva a francia szellem kultu-szának is vége lesz egyszer. A boszorkány-égetés elmúlt, a György-tallérok többé nem dívatósak, az emberiség lassankint megszaba-dul minden babonától.

5. Az unokaöcsémet, aki a gimnázium ötödik osztályába jár, utasítani fogom, hogy fölmerült viták alkalmával legyen alaposabb, mint Anatole France és Coppée.

6. Egyszer a kis Alphonse Daudet (mond-junk még egy anekdotát) elcsavarogván iskola után, otthon a fal mentegőzött, hogy a ta-nító ur sokáig ott tartotta őket az iskolában, sokat beszélt, sirt és imádkozott a gye-rekekkel este hétig.

— Miért? — kérdezte az apja.

— Mert meghalt a pápa! . . .

Az ájtatos szülők ijedtükben elsápadtak erre, de aztán, tudván, hogy a gyerekek csak hazudik ismét, Tartarin szerzőjét alaposan eldönggették.

Most én is azt mondtam, hogy meghalt a pápa. Tessék hát elsápadni, tessék eldöngetni. De én nem hazudtam.

A dolog akkor sokkal kisebb jelentőségű volt, mintsem hogy magára vonhatta volna a munkácsi püspökség figyelmét. És ekkor történt, hogy az eperjesi görög-katolikus püspök Budapestet, mint görög-katolikus hitközséget egy tiszamenten fekvő falu anyaegyházához csatolta és filiális hitközséggé tette.

Azóta Budapesten, kivéve az 1896. évi emlékeztetés magyar misét, sohasem tartottak hivatalos görög-katolikus istentiszteletet.

Mikor Fireczák Gyula még országgyűlési képviselő volt, mondott ugyan néha-néha Budapesten való tartózkodásakor görög katolikus liturgiát, de egyéb hivatalos teendőt ő se végzett soha. A görög-katolikus plébános pedig soha sem látogatta meg Budapesten levő leányegyházát és így itt a görög-katolikus hívek lelki szükségleteit mindig csak az esztergomi főegyházmegye pappjai, a római katolikus lelkészek látták el.

Mikor azonban a múlt évben megindult a mozgalom, hogy Budapesten görög-katolikus plébániát létesítsenek, akkor mind a munkácsi, mind pedig az eperjesi görög-katolikus püspök magáénak jelentette ki a budapesti hitközséget. Az eperjesi püspök a kormányrendelet alapján, a munkácsi pedig ősi jogon. Ezzel azonban nincs elintézve az ügy; mert mind a két püspök esküje miatt köteles megvédeni egyházmegyéje jogait. Kötelesek lesznek tehát kánoni pert kezdeni Budapestért és az ügyet döntés végett a primás elé vinni. A primási főszentszék fogja azután eldönteni, hogy kié legyen Budapest görög-katolikus plébániája, a munkácsi avagy az eperjesi püspöké-e? Hogy a munkácsi egyházmegye, avagy az eperjesi egyházmegye görög-katolikus pappjai fognak-e majd hivatalból Budapesten működni?

Mint értesülünk, a budapesti görög-katolikus hívek a munkácsi egyházmegye fönhatósága alá óhajtanak tartozni és ha szükség lesz rá, ilyen irányban lépéseket is fognak tenni.

A görög-katolikusok országos bizottsága ebben az ügyben hivatalosan ugyan nem nyilatkozott még, de ha kell, amint mi tudjuk, akkor ez is lépéseket fog tenni, hogy a budapesti görög-katolikus hívek óhaja ne csak meghallgattassék, de érvényt is nyerjen.

Előreláthatólag tehát az lesz az ügy vége, hogy a mai erzsébetvárosi ideiglenes plébánia-templomot a munkácsi püspök fogja majd görög-katolikus anyaegyházzá felavatni és így Budapesten az ő pappjai lesznek majd a görög-katolikus hívek örökös plébánosai.

KÜLFÖLD

A nyelvrendeletek. Bécsi tudósítónk táviratozza: Gróf Thun miniszterelnököt ma hosszabb magánkihallgatáson fogadta a király. Az osztrák kormányelnök ma újból folytatta a tanácskozást a feudális nagybirtokosokkal és a cseh képviselőkkel. Bemutatta nekik a nyelvrendeletek ügyében készített újabb javaslatot, amelyet úgy a feudálisok, mint a csehek képviselői elfogadhatónak jelentettek ki. Dr. Baerenreiter kereskedelmi miniszter, aki az egyezkedés létrehozása céljából Prágában volt, ma visszatért Bécsbe.

Az amerikai háború.

(Távirati tudósítások.)

A mai nap teljesen híján van valamelyes érdemes akcióról szóló jelentésnek. Az amerikaiak legnagyobb haditette az volt, hogy kétszázezer tonna kőszenet összevásároltak Port-Said-ban, hogy a szénben örökké megszorult spanyol flottának ne jusson belőle. Az amerikaiak szervezkednek, hogy Santiago de Cubát bevegyék, a spanyolok pedig mindent elkövetnek, hogy az ne sikerüljön. Arra az álmos és akció nélkül való állapotra, amely az amerikai harctéren uralkodik, mindent rá lehet fogni, csak azt a szálló ígét nem, hogy: c'est la guerre.

A mai nap érkezett táviratok a következőket jelentik:

Hírek Santiagoból.

New-York, július 1.

Cervera tengernagy elfogott táviratai szerint Santiago de Cubában már igen szűken van az élelem és nemsokára teljesen elfogy. Az amerikai hajóhadnak már napok óta nem sikerült a kikötő bejáratánál levő ütegeket megszólaltatnia, noha az amerikai hajók igen közel mentek az ütegekhez.

London, július 1.

Shafter hír szerint táviratot küldött Washingtonba, amelyben jelenti, hogy ma reggel nagy ütközetbe bocsátkozott a spanyolokkal. Az ütközet még mindig tart. (N. Fr. Pr.)

Mi lesz Manillával?

Washington, július 1.

A szenátus mai ülésén Tillmann kifejti, hogy tekintettel arra a kijelentésre, amely a kongresszus részéről a háború kitörése előtt elfogadott határozatban foglaltatik, Cuba, Puerto-Rico és a Filippini-szigetek állandó birtokbavétele szöszegés volna a világgal szemben. Ennek már csak a gondolata is bizalmatlanságot keltene Európában. Ebben az esetben Németország és talán más nemzetek is követelnének részt a zsákmányból. Szólv izgatott hangon hozzátette, hogy ő amellet van, hogy adják értésére Németországnak és a többi európai hatalmaknak, hogy az Egyesült-Államok nem tőrnek a politikájukba vagy akciójukba való beavatkozást.

Teller kijelentette, hogy ha értésére adják az európai nemzeteknek, hogy az Egyesült-Államok beavatkozást nem tőrnek, ez nem is fog bekövetkezni.

Camara flottája.

London, július 1.

A „Daily Telegraph”-nak jelentik Washingtonból: A port-saidi amerikai konzul arról értesít, hogy összevásárolta szép csendben az egész 200.000 tonna szénkészletet, amíg a spanyolok engedély kieszközölésén fáradoztak, hogy Port-Saidban szenet vásárolhassanak.

Kairó, július 1.

Camara-nak Port-Saidban levő hajórajáról itt a következő jelentést tették közzé: A spanyolok megkezdték a szén áthordását saját hajóikról, amelyek Spanyolországból érkeztek. Az egyiptomi kormány jegyzékben közölte, hogy ily eljárást nem engedhet meg és azt követelte, hogy haladéktalanul hagyják abba a szén átrakását. Ezenkívül a hajóraj köteles elhagyni Port-Saidot, mert a szokásos 24 órai határidőt jóval tullepte. A spanyolok erre kijelentették, hogy hajóikat tatarozni kell és elkezdtek a szenet és egyéb szereket kirakni a hajókon javításokat eszközölni.

Madrid, július 1.

A tengerészeti miniszterium táviratot kapott, amely tudatja, hogy Camara tengernagy hajóaja áthaladt a Suez-csatornán.

New-York, július 1.

A „New-York Herald” washingtoni jelentése szerint Watson tengernagy hajórajának főfeladata az, hogy Camara spanyol hajóhadát a Filippini-szigetekhez kövesse, minthogy az itteni tengerészeti körök meg vannak győződve, hogy Camara odamegy.

Támadás szárazon és vizen.

Playa del Este, július 1.

(Délelőtt 11 óra 20 perc.)

Ma reggel megkezdődött Santiago de Cuba ellen az általános támadás szárazon és vizen. A „Vezuvius” amerikai csirkálóhajó nagy sikerrel használta a dinamit-ágyút. Elkeseredett küzdelem fejlődött ki az egész vonalon. Lawton tábornok előrenyomult és megszállta Cabanot, Santiago egyik külvárosát. Az amerikai hajóhad a Morro-erődöt és a kikötő bejáratánál levő többi erődöt bombázta. A spanyol hajóhad tüzelt az

amerikai csapatokra, amelyek nagyon közel nyomultak a városhoz. Eddig 9 kubai és 8 amerikai sebesült meg.

New-York, július 1.

Az „Evening Journal” Santiagoból kelt mai távirata szerint négy amerikai hadihajó bombázta Manzanillót és nagy károkat okozott a spanyol ütegeknek. Ez utóbbiak visszavonulásra kényszerítették az amerikaiakat. Egy amerikai hajónak eltörött az árbocza. A spanyol ágyú naszádok támogatták az erődök tüzelését.

TÁVIRATOK.

A szerb trónbeszéd.

Belgrád, július 1. A skupstina ma Nesz torovics Simon elnöklése alatt megalakult Rajovics Dragomirt alelnökké választották Sándor szerb király délből ünnepélyes módon trónbeszéddel nyitotta meg a skupstinát. Mindenekelőtt üdvözölte a skupstinát, a mely mai összealkotásában tolmácsa az egész ország hű ragaszkodásának a királyhoz és a dinasztiahoz. A trónbeszéd teljes odaadást és szorgos tevékenységet remél az új törvényjavaslatok kidolgozása alkalmával és kiemeli a pártusa rossz következtéseit. Az állam programja: Béke és rend befelé, béke kifelé, a közigazdaság és a népettatás emelése és a véderő erősítése. A trónbeszéd ebben a programban látja legjobb biztosítékát a szomszéd államok barátságának és a nagyhatalmak jóakarátának, amelyek oly drágák Szerbia előtt. A trónbeszéd végül kifejezi azt a meggyőződését, hogy a hadsereg parancsnoksága erős és hű kezében van és reméli, hogy a skupstina támogatni fogja a kormányt. A király ígerte, hogy biztosítja a kormánynak a kellő állandóságot és az időt arra, hogy programját megvalósítsa.

A külügyminiszter utazása.

Bécs, július 1. Gróf Goluchowski külügyminiszter, akit a király ma külön kihallgatáson fogadott, francia fürdőbe utazott szabadságra. A magas politikával ez az utazás semmiféle összefüggésben nincs. (N. W. T.)

Milán és Risztics.

Belgrád, július 1. Milán exkirály, mielőtt Nisbe utazott volna, felkereste Risztics exregent. Milán biztosította Riszticsot, hogy a kormány, illetőleg a korona ezuttal nem használja fel eszköznek a liberális pártot, mert komoly szándéka a liberális párttal kormányozni. Folkerte tehát Riszticsot, hogy pártjával támogassa a kormányt nehéz feladatában. Milán már belefáradt a hosszas bizonytalanságba és a pártoknak egymással való örökös kijátszásába, szándéka ezuttal komoly munkára serkenteni a kormányt és a skupstinát.

Vilmos császár a szociálisták ellen.

Berlin, július 1. Vilmos császár parancsára nyílt rendelet ment az összes hivatalnokokhoz, hogy a szociálista mozgalmakban való részvételtől tartózkodjanak. Az utasítás végrehajtásáról időnként jelentést tesznek a császárnak.

A czár és a prágai ünnep.

Brüsszel, július 1. Az „Indépendance Belge” megbízható forrásból jelenti, hogy a czár határozottan elítélte Constantin nagyherceg eljárását, amiért a prágai Palacky-ünnepély alkalmából üdvözlő táviratot küldött a rendező-bizottságnak. Ugyancsak elítélte a Komarov tábornok nagy feltűnést keltett beszédét is.

A skupstina megnyitása.

Belgrád, július 1. A király ma nyitotta meg trónbeszéddel a skupstinát. A kormánybarát szabadelvűek többsége nincsen megelégedve Popovic pénzügyminiszterrel és haladó pártot kíván helyébe.

Herz Kornél beteg.

London, július 1. Herz Kornél állítólag súlyosan megbetegedett. Jelenleg Bournemouthban tartózkodik. (N. Fr. Pr.)

A védőkötelezettség Hollandiában.

Haaga, július 1. A kamara 32 szavazattal 13 ellenében megszavazta a személyes védőkötelezettségről szóló törvényjavaslatot (N. Fr. Pr.)

A bécsi sakkverseny.

Bécs, július 1. A 17-ik mérkőzésnél Tarrasch és Csigorin között függőben maradt játékot Tarrasch nyerte meg. A mai 21-ik mérkőzésnél Schiffrer győzött Baird ellenében, Jaworski Caro ellenében. Schowalter Halprin ellenében, Steinitz Marco ellenében és Walbrodt Csigorin ellenében. Alapin és Burn, Tarrasch és Trenchard, Pillsbury és Lipke, valamint Schlechter és Maróczy között remis lett a játék.

Hajóösszeütközés.

Konstantinápoly, július 1. A „Czaricza” orosz hajó a kikötőbe való befutásnál összeütközött a „Medea” Lloyd-hajóval. Az utóbbin csak csekélyebb sérülés látszik, a „Czaricza” ellenben erősen megsérült.

A Dreyfus-ügy.

Páris, július 1. Berry képviselő csütörtökön interpellációt fog intézni Cavaignac hadügyminiszterhez és követelni fogja annak az okmányoknak a közlését, amely Dreyfus bűnösségét bizonyítaná s amelyről Cavaignac január 18-án kijelentette, hogy az a hadügyminiszter birtokában van.

HIREK.

Július 1-ével új előfizetés nyílt az „Országos Hírlap”-ra.

Előfizetési ár:

Július hóra 1 ft 20 kr.
„ 1-től szeptember 30-ig . 3 ft 60 kr.
„ 1-től december 31-ig . 7 ft — kr.

Kérjük azokat a vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése július 15-én lejárt, hogy az előfizetés melletti megújításáról gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap pontos küldése fennakadjon.

Nyáron az egész fűrdővéd alatt, előfizetőink kíváncságra, a lapot bárhová utánuk küldjük, akárhányszor változtassák is tartózkodásuk helyét. Kérjük azonban minden címváltozásnak a régi cím felmiltetésével való pontos közlését.

A főváros környékén levő nyaralókban pontosan és a lehető legkorábban kézbesítjük a lapot.

A kiadói hivatal.**Lapunk mai száma 16 oldal.**

— József főherceg utazása. Mint kisjenői tudósítónk táviratozza, József főherceg ma különvonaton Kétegyháza utazott, ahonnan gyermekei látogatására Tapolcsányba megy. Az Alcsútról és Tapolcsányból érkezett táviratok, melyek szerint a jég a termést teljesen elpusztította, igen lehangolták a főherceget, Libits igazgató pedig e hírekre sirva fakadt. A főherceg a szemlét kedden folytatja.

— Gyászmise V. Ferdinándért. A budavári koronázó Mátyás-templomban ünnepi gyászmise volt ma V. Ferdinand király lelkiüdvéért. A főszentélyben díszes katófalk állott és a fentartott helyeken előkelőségek ültek. Az istentiszteleten Bogisich Mihály címzetes püspök pontifikált dr. Nemes Antal budavári plébános és Bozoky káplán segítségével. Az ének- és zenekar Vavrincek rekviemét adta elő.

— A kultuszminiszter Rímelyhez. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő táviratot intézte Rímely Károly besztarcébányai püspökhöz:

Aranymiséjének ünneplésekor örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy őszinte tisztelettem nyilvánítása mellett üdvözljem. Méltóságodnak munkában és eredményekben gazdag félszázados pályája hosszú sorozatát foglalja magában az egyház, a hazai tudományosság, a közművelődés és jótekonyság terén szerzett kiváló érdemeknek. Midőn érdemteljes fáradozásáért a közeliismerés visszhangjaként köszönetet nyilvánítanék, kívánom méltóságodnak, hogy a Gondviselés kegyelme még sokáig éltesse és hazafias működését mindenkor siker koronázza.

— Zichy Nándor díszdoktorsága. Csendes, de meleg ünnepségnek volt ma délután egy órákor színhelye a Szent István-társaság igazgatósági terme. Az alma mater, a Szent István-társaság és

gróf Zichy Nándor poltükai barátai ünnepelték a grófot bölcsészeti doktorságának ötvenedik évfordulója alkalmából. Gróf Zichy Nándor háromnegyed egy órákor érkezett meg a társulat házába, ahol Kaposi József igazgató üdvözölte. Kávés várta megjött dr. Herczegh Mihály rektor és Fröhlich Izidor bölcsészeti dékán, hivatalos jelvényeikkel ékítve s nyomukban az egyetem portása, ki a rektori botot emelte. Herczegh Mihály rektor szép beszédben üdvözölte a jubilánst és felhívta Fröhlich dékánt a diploma átnyújtására. Fröhlich Izidor dékán beszédében a következőket mondotta:

Meg vagyunk győződve, hogy nagyméltóságod fényes pályája közepett nem felejtette el teljesen szellemi anyát, mely büszkeséggel tekint rára, ki válságos időben szabadon adott kifejezést szabad alkotmányunk helyreállítására szűk-ségességének s ki a vallás isteni erejére támaszkodva, férfiasan viselte el az akkori hatalmasok haragját.

A beszéd végeztével átnyújtotta a grófnak a remekszép diplomát. Gróf Zichy Nándor meghatottan mondott köszönetet s kérte az egyetem képviselőit, hogy tolmácsolják halálját az egyetemnek e nem várt megemlékezésért. Miután az egyetem küldötteivel beszélgetett, a szép aktus véget ért.

— A luxemburgi nagyherceg betegsége. Luxemburgból jelentik: A nagyherceg tegnap első ízben kocsizott ki. Ma a nagyherceg állapotáról a következő jelentést adták ki:

A sétatocsizás a nagyhercegnek jót tett. A tüdő körtünetei mulóban vannak. Az általános állapot jó.

A luxemburgi herceg felépüléséről a következő érdekes hírt hallani a herceg közelében levő személyektől: Adolf luxemburgi herceg attól a percztől kezdve érezte magát jobban, amelyben a környezete, kérésére, egy virszinia-szívert adott és ő azt elszívhatta. Mindenki elszörnyködött azon, hogy a herceg ilyesmit kér. De nem merték megtagadni a kérést. A herceg, aki szenvedélyes dohányzó, elszította a szívert és azóta feltűnően jól érzi magát.

— A király köszönete. Az Unio ünnepe alkalmából Kolozsvár városának díszgyűlése báró Feilitzsch Arthur indítványára a királyhoz üdvözlő táviratot küldött. A király most a belügyminiszter útján ezért köszönetét fejezte ki.

— A Szalavszky-Rakovszky-párba epilógusa. A Szalavszky-Rakovszky-párba érdekes epilógusáról értesülünk: Trencsén vármegye törvénhatósági bizottsága legutóbbi ülésében elhatározta, hogy a vármegye közönsége által régebben a vöröskereszt egyesület céljaira gyűjtött összegből 2000 koronát „Szalavszky Gyula-alapítvány” címen az Erzsébet-kórház ágyalapjának adományoz. A vármegye ezzel megörökíteni kívánja annak emlékét, hogy főispánja, Szalavszky Gyula v. b. tanácsos e kórházban gyógyult fel súlyos lőtt sebéből, melyet a Rakovszkyval történt párbaiban kapott. Az egyet igazgatósága köszönettel vette az elhatározást és felkérte Trencsénmegye alispánját az alapító összeg betérjesztésére.

— Az utolsó kísérlet. Brüsszelből táviratozzák: A pápa a napokban tette meg az utolsó kísérletet avégből, hogy a Koburgbotrányt elsimítsa. Kísérlete hajótörést szenvedett. Fülöp herceg azonnal elvált nejétől, mihielyt leányuk Dóra hercegnő Günther Ernő schleswig-holsteini herceggel megtartotta esküvőjét.

— Egy szlami herceg balesete. Szent-Pétervárról táviratozzák: A hivatalos lap jelentése szerint Csakrabon szlami herceget és udvarmesterét, Pii a-Makhibált június 27-én, midőn a peterhoi parkban sétalovaglást tettek, baleset érte. Lovaik egy kocsitól megijedtek és levetették lovasaikat. A herceg a fején súlyosan megsebesült, míg az udvarmester csak könnyű sérülést szenvedett.

— Német vendégeink. Podbielsky német birodalmi államtitkár és kísérete ma megtekintette a vasúti, posta- és távirat-tanfolyam tantermét és berendezéseit, a budapesti telefon-hírlap, mondott, a közvágóhidat és a Róházyai értésszállásokat, amely két utóbbi iránt Podbielsky állam-

titkár, mint nagybirtokos is élénk érdeklődést tanúsított. Vendégeink ma este utaznak a Vaskapuhoz és innen Herkulesfürdőre, ahol a miniszterelnök neje, báró Bánffy Dezsőné fogják tiszteletüket tenni a egy német és magyar nemzeti szalagokkal díszített virágcsokrot nyújtanak át a miniszterelnök neje, Hasonlóan virágcsokorral fejezték ki tiszteletüket báró Dániel Ernő kereskedelmi miniszter neje, valamint Szalay Péter elnökgazgató neje.

— A miniszterelnök nem fogad. Báró Bánffy Dezső miniszterelnök július és augusztus hónapban nem ad kihallgatást.

— Leszavazott kulturegyesületek. Az E. M. K. E., a Felvidéki és a Dunántúli köznevelődési egyesületek népkönyvtárak alapításán fáradoznak. Van is mind a három egyesületnek egész sereg ilyen könyvtára s céljaik elérésében sok helyen már sikerrel is dicsekedhetnek. A kormány tetemes áldozatot szánt a vidéki könyvtárak és muzeumok fejlesztésére s a három egyesület segítséget kért az előirányzott összegből. Az országos muzeum és könyvtár bizottság pártját is fogta a kérelemnek, a muzeumok és könyvtárak országos tanácsa ellenben, amely Széll Kálmán elnöklése alatt ma délbén tartotta első értekezletét, Szalay Imre nemzeti muzeumi igazgató indítványára szótöbbséggel mellőzte a folyamódásokat és az egész összeget csekély kivétellel apró vidéki ásatásokra osztotta fel. (Ambár egy kötet Petőfi sem értéktelenebb, különösen a magyar közművelődés szempontjából, mint egy római fel tégl.) A csekély kivételből, amelyet nem földhányásra fordítanak, a turóczi-szentmártoni muzeumi tót társaságnak 300 forintot szántak, ami nem is volna olyan érdekes eset, ha a szavazást nem a magyar nemzeti muzeum tisztviselői eszközölték volna, akik az ülésen domináltak. A határozat ellen Porzsoit Kálmán, a tanács előadó titkára, különvéleményt jelentett be. Az értekezlet említésre méltóbb momentumai közé tartozott még hogy Porzsoit Kálmán indítványára elhatározták, hogy a földművelési miniszterhez feliratott intéznenk, hogy a muzeumi czélokra gyűjtők számára esetről esetre adjon főleméntést a vadászati és halászati törvényekben megszabott tilalalmak alól.

— A császár kísérete. Koburgból táviratozzák, hogy ott elterjedt hírek szerint valamennyi német közoktatási miniszter el fogja kísérni Vilmos császárt szentföldi útjában.

— Uj címzetes apátok. A „Budapesti Közöny” mai számának közlése szerint a király Szalay Mihály veszprémi székesegyházi kanonoknak a boldogságos Szűzről nevezett bálavizi, dr. Rédey Gyula kanonok és veszprémi plébánosnak pedig a Szent Lambertről nevezett vásárhelyi címzetes apátságot adományozta.

— Kegyesztés a vallás miatt. Érdekes hírt táviratoz berlini tudósítónk. A német klerikális lapok ugyanis azt híresztelik, hogy Günther Ernő schleswig-holsteini herceg, a német császárné öccse, ígéretet tett, mely szerint Dóra, koburgi hercegleánnyal való házasságából való gyermekeit a katolikus vallásban fogja fölnevelni. Ez a hír annál érdekesebb, mert 1873-ban egy jelenleg is teljesérvényű királyi kabinetrendeletet adtak ki, amelynek értelmében a porosz hadseregéből azonnal elbocsátják azt a tisztet, aki esküvel megfogadja, hogy a katolikus hitben neveli fel gyermekeit. Günther herceg pedig porosz katonatiszt, így hát elvesztené tisztirangját és ezenfelül ő is, a felesége is kegyvesztett lenne a berlini udvarnál.

Egy éjjel érkezett berlini távirat a következőket jelenti: Koburgban ma tárgyalások voltak a schleswig-holsteini herceg megbízottja és a Koburg-család közt, vajjon az esküvő katolikus vagy evangélikus templomban tartassék-e meg. Günther herceget udvari marsallja képviseli a tárgyaláson. A koburgi katolikus klérus nem épen jelentéktelen nehézségeket okoz ez ügyben, amennyiben azt kívánja, hogy az esküvőt az itteni katolikus templomban tartsák meg. Hogy mily nagy ellenállást fog a hercegi család a papi befolyás ellen kifejthetni, az még nem bizonyos. Az azonban már kétségtelen, hogy Günther Ernő a gyer-

mekek vallása tekintetében nem kötheti meg a kezét, és nem kötelezheti magát arra, hogy a gyermekeket katolikus vallásban fogja nevelni, mert az ilyenmű szerződést a német hadseregben elfoglalt állása tiltja. Ha tisztí rangjáról lemond, akkor szerződést köthet a gyermekek vallása ügyében, egyébként azonban nem, mert császári rendelet megtiltja ezt a tiszteknek.

— **Tengerészrendvéndékek tanulmányutja.** A fumei haditengerészeti akadémia első éves növendékei — mint fumei tudósítónk táviratnzza — a „Saida” nevű hadikorveten tanulmányutra mentek. A „Saida” ma délelőtt hagyta el a fumei kikötőt.

— **Ünnepelt egyetemi tanár.** Bécsből jelentik: Unger egyetemi tanárhoz, a birodalmi törvényszék elnökéhez, holnap 70-ik születése napja alkalmából számos üdvözlő irat érkezett, köztük a greifwaldi egyetem és a prágai német egyetem jogi karától. A prágai cseh egyetem jogi kara is elhatározta, hogy üdvözlő iratot intéz Unger tanárhoz.

— **A biztosítási főhivatalnok.** Jégeső, zápor és szélviharok lökretették az ország nagy részének gazdánépét. A félig koldusbotra jutott nép természetesen mindenhez kapkod, hogy veszteségeit valahogyan pótolja és erre a célra még megmaradt vagyonkiját is kész föláldozni. Ezt a körülményt akarta kihasználni Reiner Ármin, egy huszonötévesztendő fiatalember, aki azelőtt biztosítási ügynök volt. Ez a szédelő végigjárta Heves-, Hont-, Nógrád- és Árva megyéket, ahol az Adria és a Hazai Biztosító Társaság főhivatalnokának adta ki magát és S. A., egy előkelő biztosítási hivatalnok nevére kiállított meghatalmazás alapján ügyleteket kötött és pénzeket vett föl. A Felvidék egyik városában, miután már három vármegyét végigjárta, S. A.-nak egy barátja leleplezte a szédelőt. Értésítette barátját Reiner üzeneléről, mire S. A. a főkapitányságnál jelentést tett a dologról. Pekáry kapitánynak, aki a vizsgálatot vezeti, sikerült a csalót rövid idő alatt elfogni. Tegnap délután már Budapesten volt Reiner és a főkapitányságon szembesítették S. A.-val. Reiner kezdetben makacsul tagadott mindent, utóbb azonban mindent bevallott. A rendőrség folytatja a vizsgálatot és Reinert holnap elszállítja az ügyészséghez.

— **Bankóhamisító konzul.** Nápolyból írják: Itt elfogtak egy pénzhamisító bandát, mely belga bankjegyeket gyártott. A banda tagjai közé tartozott egy külföldi állam konzula is, akinek villájában volt a bankóhamisítók gyára.

— **A vágyódás halottja.** Bécsből írják: A rendőrség tegnapelőtt egy rövid hirt adott ki, amely elmondotta, hogy D.-né, egy kereskedelmi utazó felesége, agyonlőtte magát. Ennek a rövid és sablonos hírnek igen szomorú előzményei voltak. D.-né, egy előkelő bécsi család leánya vagy tíz évvel ezelőtt ment férjhez egy nagykereskedő czég utazójához, akit régóta és nagyon szeretett. A fiatal asszonynak sok bus napja volt a házassága óta, mert a szerető férjet kötelességei gyakran szőlítették el hazulról és akárhányszor megtörtént, hogy a szerelmes asszony csak minden második-harmadik héten egyszer láthatta a férjét. Így teltek el az évek sok bánatos nappal, folytonos vágyakozással a távollevő férj után. A szép tavasz, a derűs nyár, a mélabus ős és a zord tél mind-mind egyedül találták, amint ablakánál ülve, vagy könyve fölé hajolva csöndesen sirdogált. Két gyermekük is volt már. Az anyának nagy öröme tellett bennük, de ha eszébe jutott, hogy az apjuk csak nagyritkán láthatja őket, nem gyönyörködhetik fejlődésükben, nem hallgathatja édes gagyogásukat, akkor megint csak elkomorult és nagyon elhagyott-nak érezte magát. A férj sokszor megkísérelte, hogy utazói állását mással cserélje föl, de sehogysen tudott valami elfogadható nyugodt foglalkozást szerezni. Leveleiben egyre vigasztalta a feleségét, hogy csak tűrjön, majd jobbra fordul a dolguk, a szerelmes asszony azonban tíz esztendő alatt sem tudott beletörődni ebbe az életmódba. Tegnapelőtt éjjel annyira erőt vett rajta a férje utáni vágyakozás, hogy kis pisztolyával szíven lötte magát. A szegény asszony, aki leroskadt a hűség súlya alatt, néhány perc múlva meghalt. Negyven percczel később jött meg a férje távirata, amelyben érte-

lti a feleségét, hogy még az éjjel megérkezik. A szerencsétlen férjet leirhatatlan kétségbeesés fogta el, mikor hazatérve, a feleségét holtan találta.

— **A nők rendjele.** Bécsből jelentik: Egy bécsi esti lap jelentése szerint a császárijubileum alkalmával ő felsége új rendjelet fog alapítani. Ez a rendjel hír szerint a Ferencz-József rend hasonmása lesz, azzal a különbséggel, hogy csak nőknek fogják adományozni. A rendjelet Erzsébet királynénél fogják elnevezni. Ez lesz az első rendjel az egész monarchiában, amellyel csak nők lehet kitüntetni. Ha eddig női akart ő felsége kitüntetni, csakis az arany érdemkeresztet adhatta.

— **A kivándorlási ügynök.** Flattinger Ferencz nagybecskereki jobb módú koreszmáros — mint levelezőnk jelenti — még a tavasszal kicsalt egy leányt Belgrádba, az alatt az ürügy alatt, hogy szolgálatot keres neki. A leányt egy kétes hírű házban helyezte el, honnan az csak nagyon nehezen tudott megszökni. Hazatérkezve panaszt tett a rendőrségnek, hol Flattingert 20 forint büntetésre ítélték. Torontál vármegye alispánja most mint másodfokú hatóság Flattingert 20 napi elzárásra és 100 forint pénzbüntetésre ítélte engedély nélküli kivándorlás közvetítése miatt.

— **Nagy tűz Bécsben.** Bécsi tudósítónk táviratnzza, hogy a Praterben a bécsi tramway-társaság valamennyi istállója és kociszíne kigyulladt. A tűz ma este 9 órakor ütött ki. Valamennyi bécsi tüzoltó kivonult a Praterbe. Éjjel előtt érkezett tudósítás szerint valamennyi istálló teljesen leégett, amely a Praterben van. Emberéletben nem esett kár.

— **A postasikkasztó ügye.** A Brémában elfogott postasikkasztónak, Tóth Kálmán postatisztnek a brémai rendőrségnél felvett vallomási jegyzőkönyve ma érkezett meg a fővárosi államrendőrséghez. Sok érdekes körülmény tűnik ki ebből a jegyzőkönyvből. A legérdekesebb része Tóth vallomásának az, hogy az elsikkasztott összeg nem 86.000 forint, mint eddig hitték, hanem 96.000 forint. Letartóztatása alkalmával a rendőrség a pénztárcájában 58 forintot talált, de alaposabb megmotozása alkalmával kábátja bélésebe varrva még 20.000 forintot találtak. Tóth a fogságban egészen megtört; az amugy is gyöngye testalkatu ember alig áll a lábán.

— **Határozás.** Ries Lajos könyvnyomdatulajdonos, a „Felsőmagyarország” felelős szerkesztője és kiadója június 29-ik napján, élete 46-ik évében meghalt Kassán.

— **Az öreg ur és a fiatal ur.** Az akadémia és a városliget között közlekedő villamos kocsik egyikében ma hajbakapott egymással egy öreg ur és egy fiatal ur. És mint mindennek, ennek az esetnek is az asszony az oka. Történt ugyanis, hogy a körut és Podmaniczky-utca sarkán egy fiatal uriember szállt a kocsiba egy fiatal és egy idősebb hölgy társaságában. A kocsit tömve volt, még pedig egy öreges uriember kivételével csupa hölgyutassal. A fiatal gavallér egyideig csak várta, hogy az öreges ur átengedi helyét a kíséretében volt idősebb hölgynek, de az nem mozdult. Erre odaszólt a fiatalabb hölgyhöz egész hangosan:

— Ez az öreg bizonyára valami cseh, mert egy cseppet sem udvarias.

Az öreg nem szólt semmit, de felkelt helyéről és a fiatal gavallérhoz lépve, csattanós pofonnal válaszolt. A megbotránkozott utasok alig tudták szétválasztani a két verekedőt. A dologban érdekes, hogy az öreg ur egy pénzügyminiszteri tanácsos, a fiatal gavallér pedig segédtitkár az igazságügyi miniszteriumban. Az öreg különben közszerény és csak botra támaszkodva tud járni.

— **Ismét sikkasztás.** Ma ismét nagyobb-szabású sikkasztásról érkezik hír. A változatos kedvéért ezúttal Fiumében történt a sikkasztás. Bauer Géza, a fumei Schenker és társa szállító czégnél alkalmazott 26 éves hivatalnok ma délelőtt 25.000 forint elsikkasztása után megszökött. Bauer ezelőtt pénzügyi fővigyázó volt és csak rövid idő óta van Schenkernél alkalmazásban. A fumei rendőrség táviratilag értesítette a sikkasztásról a közeli kikötőket, mert Bauer reggel óta nem

mehetett messzire. Érdekes, hogy e czégnek egy másik hivatalnok, akinek Czernis a neve, ma délután a raktárban felakasztotta magát. Az öngyilkos három kis gyermeket hagyott hátra. Öngyilkosságának oka ismeretlen. Nem lehetetlen, hogy az öngyilkosság valamilyen összefüggésben van Bauer Géza sikkasztásával és szökésével.

— **Német mintára.** Az „elvtársak,” már mint a szocialista elvtársak, szeretik a német mintát és legújabb cselekedetük is azt bizonyítja, hogy ezt ahol csak lehet, utánózzák. A németországi szocialisták között régóta divatos, hogy plakátokon meg szaklapjaikban felszólítják elvtársaikat ama vendéglők, gyárak, kereskedések bojkottálására, amelyek valamivel megbántották az elvtársakat. És ott az ilyen bojkot rendszeren eredménynyel jár. Talán éppen ezért utánózzák most a mi szocialistáink. A napokban az első magyar serfőző-részvénytársaság munkásai között strike-mozgalom indult meg, mert a gyár 24 szervezett munkást elbocsátott és helyükbe tanulatlan munkásokat fogadott. A gyár munkásai a szocializdemokrata párthoz fordultak, hogy legyen segítségükre a gyárral szemben s a szocializdemokrata-párt vezetőségének két tagja tárgyalásokba is bocsátkozott az igazgatósággal. A tárgyalások, bár sokáig tartottak, eredményre egyáltalán nem vezettek. Most a szocializdemokrata párt és a szervezett serfőzők kezdtek tanácskozni, hogy miképpen torolják meg a gyár eljárását. A tanácskozás eredménye az lett, hogy a párt a gyár ellen kimondotta a bojkottot és most óriási agitációt fejt ki országszerte, hogy ennek érvényre szerezzen. Ma a gyár előtt és a műhelyekben 50.000 vörös plakátot osztogattak ki magyar, német és tót nyelven, amelyben felszólítják a munkásokat, hogy vállaljanak az elbocsátott munkásokkal szolidaritást és vegyenek részt a bojkottban. Együttal felsorolják azokat a vendéglőket, amelyekben a részvénytserfőző sörét mérik. Összesen 120 ilyen vendéglő van a plakáton. A munkásokból bizottság alakult, amelyben minden munkásszakma képviselve van, s ez a bizottság most sorra járja a vendéglőket, amelyekben munkások megfordulnak és felszólítja a vendéglőst, hogy a részvénytserfőző sörét ne tartsa, különben vendéglőjét is bojkottálni fogják.

— **A bankpénztáros sikkasztása.** Az öngyilkos Balassa Ferencz ellen beadott panaszfeljelentést a bank arra való tekintettel, hogy a kár megtérülése nem remélhető, ma formailag is visszavonta. Ez alapon a rendőrség beszüntette a nyomozást.

— **Próba-mentés.** Az önkéntes mentő-egyesületnek ma délután volt az évente szokásos nagy mentő-gyakorlata. Előbb az egyesület háza udvarán mutatta be harmincz mentő az ügyességét. Itt gróf Andrássy Aladár elnök is jelen volt. Azután kivonultak a Zuglóba, a Pascal-malomhoz s ott végezték a próba-mentés százféle fajtáját. A gyakorlat után lakoma volt.

— **Határozó balas.** A napokban Iglófürden a fürdővendégek ünnepélyt rendeztek, melyen a kassai házi ezrednek Iglón tartózkodó zászlóaljából a tisztek is résztvettek. Éjjel hazafelé menet Hauer Henrik százados oly szerencsétlenül bukott le lováról, hogy agyrázkódást szenvedett. A súlyosan sérült kapitányt a kassai katonakórházba szállították és jöllehet a leggondosabban ápolják, életéhez igen kevés a remény. A súlyosan sérült százados iránt úgy polgári, mint katonai körökben általános a részvétel.

— **Napszurás.** A szabolcsmegyei Adonyban, gróf Károlyi Tibor birtokán, Kis Péter napszámos a mezőről jövet, a határban összerogyott és meghalt. Az orvos a napszurást állapította meg a halál okaként. Érdekes a dologban, hogy egy óra múlva ugyancsak lehült a levegő és rémes zivatar seprt végig a határon.

— **Halál a síneken.** Ma délelőtt 9 és 10 óra között a déli vasutnak a fehérvári-úti áthidalásánál levő hat méter magas töltésén egy munkás külső ember a vonat elé vetette magát és mire a gépész ellengőzt adott és a vonatot megállította, a kerek az ismeretlen alakú hústömeggé morzsolódott. Zsebeiben nem találtak semmiféle irást, amelyből szemléltetése megállapítható volna.

— **Elfogott rablógyilkos.** Vecserből jelentik, hogy a szent-gál-nagyvázsonyi úton törén rablógyilkosság tettesét ma elfogták Kis Csorda János padragi lakos személyében. A gyilkos, ki a nagyvázsonyi határban került hurokra, tettét a sendőröknek bevallotta.

— **Tűzoltók balesete.** Ma reggel félnyolcz órakor a villany-utczából egy gyakorlatra sielő tűzoltó kocsi akkor hajtattott ki sebesen, mikor az utczatorkolat előtt a 131. számú villamos kocsi elhaladt. A tűzoltókocsi rudja az első perronajtóba behatolt. A lovak az ejtett könnyű sérüléstől megbokrosodva, a kocsijukat, melyen több tűzoltó ült, felhorították és az esős következtében négy tűzoltó könnyen megsérült. A szemtanúk valómásból és a helyszíni szemléből kiderült, hogy a balesetet a tűzoltó-kocsi okozta, mivel szabálytalanul hajtott és a jeladást mellőzte. A kocsin volt tűzoltók közül Várossy Gyula, Szoldik János, Somogyi János és Takáts Ferencz sebesült meg. Az István-kórházba vitték őket.

— **A temesvári sikkesztés hőse.** Hegyi Károly adótiszt — mint temesvári tudósítónk táviratozza — bőrtőnében örülni tünetek mutatkoznak. Gerdanovics vizsgálóbíró a fogoly elmeállapotának megvizsgálását rendelte el. Az orvosok azt hiszik, hogy Hegyi csak szimulálja az örültséget.

— **Szerelmi dráma.** Süveg István szegedi kőműveslegény Török Anna szép dohánnyári leányt — mint tudósítónk táviratozza — ma délelben két revolverlövessel agyonlőtte. A gyilkosságot azért követte el, mert a leány, kivel hosszabb idő óta szerelmi viszonyt folytatott, szakítani akart vele. Az éjjelt együtt mulatták át és együtt maradtak a gyilkosság percéig is a leány lakásán, aki áldott állapotban volt.

— **A játékbárlangok.** A múlt hónap közepén egyik fővárosi napilapban Alvinczy Sándor nyugalmazott főreáliskolai tanár „Játékbárlang a belvárosban” cziművel cikket közölt, amelyben azt írta, hogy a koronaherceg-utczai Pilyax-féle kávéházban naponta házárdjáték folyik és ismert kártyakozákok fosztogatják a tisztességes polgárokat. A rendőrség tud ugyan ezekről az üzemekről, de szemet huny, mert a kávéház jelenlegi tulajdonosa megvesztegette a rendőrtisztviselőket. Rudnay főkapitány azonnal elrendelte a vizsgálatot, melyet most fejeztek be. Kihallgatták Schövanecz János kávést, az alkalmazottakat és a kávéházi törzsvendegeket. A vizsgálat kiderítette, hogy a kávéházba nem hivatusos játékosok, hanem előkelő polgárok, állami és más tisztviselők jártak, akik szórakoztató társasjátékot játszottak. Ha némelykor házárdjátékba csaptak is át, ez nem volt olyan természetű, hogy rendőri beavatkozást igényelt volna. Egyesek kifosztásáról szó sem lehetett. A vizsgálat ideje alatt Alvinczy levelet írt a főkapitánynak, melyben visszavonta vádjait, miután maga is meggyőződött azok alaptalanságáról. A főkapitány mindamellett megindítja a sajtóügyi eljárást Alvinczy ellen, aki a fővárosi államrendőrséget gyanúsította.

— **A Wulff-czirkuszban** holnap, szombaton, július másodikán, szenzációs premiére lesz. Ekkor fogják ugyanis először előadni „Az elrablott menyasszony” czimű, pazar fényű kiállított vízi némajátékot, melynek érdekes cselekménye a magyar népeletről van merítve.

Napirend.

Nap t á r : Szombat, július 2. Római katolikus : Sárlos B. A. — Protestáns : Sárlos B. A. — Görög-ország : június 20.) Method ap. — Zsidó : Tham. 12. Sabbath Chukath. — Nap két 3 óra 52 percz, nyugszik 7 óra 43 percz. — Hold két 6 óra 45 percz délután, nyugszik éjjel 1 óra 43 percz.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8–10 óráig. Az új országház kupolacsarnoka megtekinthető 10–11-ig 50 krajczár belépődíj mellett.

Deák-mauzóleum a kerepesi-úti temetőben nyitva este 5 óráig.

Iparművészeti múzeum nyitva d. e. 9–1-ig. Nemzeti múzeum képtára nyitva délelőtt 9–1 óráig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődíj mellett tekinthetők meg.

Rovargyjtemény a nemzeti múzeumban nyitva 9–1-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva 9–1 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva 8–12-ig.

Téchnológiai iparmúzeum zárva.

Akadémiai könyvtár nyitva 3–8 óráig.

Hajza egy báró ellen.

A fővárosban ma egy feltűnést keltő esetről beszéltek. Szó van egy gazdag fiatal báróról, akit bevitték egy elmegyógyintézetbe, noha környezetének tanúsága szerint a legjózanabb életmódot folytatja és tulajdon édesatyja kétségbeesetten tiltakozott az erőszak ellen. A fiatal báró internálása nagybátyja kívánságára történt, aki a végből jóbarátját: báró Splényi Ödön rendőrtanácsost kereste meg. A nagybátya beavatkozása a fiatal ember sorsába, lévén ez utóbbinak más közelebbi hozzátartozója, meglehetősen rejtélyes. Amint hogy még ki kell derülnie annak, hogy ebben az esetben vétkes könnyelműségről vagy megdöbbentő rosszindulatról van-e szó, ez utóbbi talán a fiatal báró ellenségei részéről. Tisztázni kell magát ebben az ügyben a hatóság képviselőjének, báró Splényi Ödönnek is, aki, mint alábbi tudósításunkban olvasható, egy baráti hangon írt levélkére vitette a fiatal bárót az elmegyógyintézetbe.

A szenzációs esetről tudósítónk a következőket jelenti:

Báró Kemény György magyar-bükkösi, huszonhat éves dúsgazdag földbirtokos, édes atyjának, báró Kemény Endrének egyetlen fia, gyakrabban föllátogatott a fővárosba és ilyenkor vagy a Vadászkürt-szállodában, vagy pedig a felső-erdősor-utca 18. számú házában lakott. A múlt héten is feljött Budapestre és erdősor-utczai lakásában szállt meg, ahol egyszerűen élt, csupán egy inastartva maga mellett. Mulatóhelyeken sohasem fordult meg, nem járt a kaszinóba, kerülte jóformán a társaságot és egyedül gazdasági ügyeivel törődött.

Szombaton este ügyvédjével, dr. Zoltán Gézával a városligetben a Weingruber-féle vendéglőben vacsorált és dr. Zoltánnak másnap déli tizenkét órára találkat adott egy fontosabb ügy megbeszélése végett. De a báró másnap nem jelent meg az ügyvédi irodában, ahol találkoznunk kellett volna, ami az ügyvédnek, aki ismerte a báró pontosságát, rendkívül feltűnt. Haza sürgönyözött édes atyjának, hogy a fiatal báró talán otthon van, de onnan azt a választ kapta, hogy a báró tudtukkal a fővárosban időzik. Ez még növelte az ügyvéd nyugtalanságát, mert azt hitte, hogy báró Kemény György talán egy büntény áldozata lett. Keddén tehát elment felső-erdősor-utczai lakására, ahol aztán a szolgától a következőket tudta meg:

Vasárnap, június 26-án reggel 10 órakor beállított a fiatal báróhoz egy ismeretlen egyén és azzal az üzenettel hívta le az utcára, hogy az ott várakozó fiakkeren báró Splényi Ödön rendőrtanácsos, a IV. kerület vezetője, kéri magához, mert valami fontos és sürgős közlendője van. Báró Kemény Endre vette kalapját és botját lement az utcára és miután gyanítva beült az ismeretlen uri emberrel, akiről később kitudt, hogy detektív, a fiakkerébe és együtt elhajtottak. Hogy hová, azt a szolga nem tudta megmondani.

Dr. Zoltán Géza erre elment Splényi rendőrtanácsoshoz és megkérdezte tőle, hogy hová vitette a fiatal bártót. A rendőrtanácsos elmondta, hogy báró Kemény György egy tébolydában van, hogy melyikben, azt nem mondhatja meg. Azután kivett a zsebéből egy levelet, amelyet barátjától, báró Kemény Kálmántól kapott. A levél körülbelül így hangzik:

Kedves Ödön! Légy szives rokonomat, báró Kemény Györgyöt egy tébolydába vitétni, mert arra szükség van. Ha adósságai volnának, fizesd ki (!)

barátod:

Báró Kemény Kálmán.

Az ügyvéd aki időközben megtudta, hogy a báró a Schwartzter intézetben van, rögtön sürgönyözött édesatyjának, báró Kemény Kálmánnak. Az öreg bárót a hír hallatára rosszullet fogta el és kétségbeesetten, sirva tördelte a kezét. A körülötte levők mindenféleképpen vigasztalták, de az őz ember mindig csak azt mondta:

— Nem látom többé soha a fiamat, mert most már igazán meg fog örülni!...

A kétségbeesett atya maga akart feljönni a fővárosba, hogy fiát kiszabadítsa, de aggkorára való tekintettel hozzátartozói erről lebeszéltek. Azonnal egy meghatalmazást küldött ügyvédjének, a következő levél kapcsolatában:

Június 30. Magyar-Bükkös.

Tekintetes

Zoltán Géza

ügyvéd urnak.

Szíveskedjék fiam érdekében minden lehetőet elkövetni és haza küldeni, miután fiamhoz senkinek joga nincs.

Tisztelettel

Báró Kemény Endre.

Reszkető kézzel írta az öreg báró ezt a levelet, meglátszik annak minden vonásán az atyai szív nagy fájdalma.

Dr. Zoltán Géza mihelyt a megbízást vette, azonnal kiment a Schwartzter-féle intézetbe, hogy, ha lehetséges, a fiatal báróval beszéljen, itt azonban elutasították azzal, hogy addig nem beszélhet báró Kemény Endrével, még báró Splényi Ödön rendőrtanácsostól erre írott engedélyt nem kap. Dr. Zoltán ügyvéd tehát elment báró Splényihez, ez azonban megtagadta az engedélyt és csak oly feltétel alatt volt hajlandó az ügyvédnek báró Kemény Endrével az érintkezést megengedni, ha ez ellen báró Kemény Kálmánnak, akinek fölszólítására került a fiatal báró a tébolydába, nincs kifogása. Az ügyvéd most nem tehetett mást, minthogy táviratot küldött báró Kemény Kálmánnak, a következő tartalommal:

Báró Kemény Kálmán

Maros-Vécs.

Báró Kemény Endre úrtól megbízást nyertem fiamnak, Györgynek, a tébolydából való kivételére és hazaküldésére. Kérem méltóságodat — mint aki bevilette — intézkedni kegyeskedjék Splényi méltóságánál, hogy ez hatádektalanul megtörténjék, mert egészséges embernek örültek házában nincs helye és így meg legyen kímélve a törvényes beavatkozástól. Egyben kérem Splényi urat táviratilag tudatni, hogy az értekezést nekem György báróval megengedi. Minden tekintetben azonnali intézkedést kérek. Távirati választ is, mihez tartásom végett.

Dr. Zoltán Géza.

Báró Kemény Kálmán erre a táviratra rögtön válaszolt és az ügyvéd ma meg is kapta a feleletet. A sürgöny-válaszban ez van:

„Ha Kemény Endre fiát, Györgyöt ki akarja venni a gyógykezelés alól, nem akadályozhatom meg. Jobb lenne azonban addig várni, míg ügyvéd urral és Endrével levelet válthatnánk. Splényi urat táviratilag felkérem, hogy nevében ügyvéd urnál Györgyvel találkozást eszközöljön és ha Endre nevében kibocsátását kéri, abba azonnal egyezzek bele.

Báró Kemény Kálmán.

Az ügyvéd ezt a táviratot most bemutatta Splényi rendőrtanácsosnak, aki megígérte, hogy sürgősen intézkedni fog. Mindez ideig azonban báró Kemény Endre még a Schwartzter-féle intézetben van és ha holnapig ki nem bocsátják, akkor ügyvédje, dr. Zoltán Géza a büntető törvényszéknél megteszi a fenytő följelentést. Az ügyvéd ma egy második levelet is kapott Magyar-Bükkösről, ahol a báró édesatyja tartózkodik. A levélből, amelyet a gazdatisztje írt, szintén kitudt, hogy báró Kemény Endrének elmebajáról családja, amelylyel mindig együtt volt, semmit sem tud. A levél utolsó mondata így hangzik:

„Tegyen meg uram mindent, amit jónak és hasznosnak lát, hogy a fiatal György báró ne legyen élőhalott...”

Ez az ügy mai állása, melyhez még hozzátehetjük, hogy Kemény Györgyöt dr. Laufenaui Károly bizonyítványa alapján vették fel a Schwartzter-intézetbe, aki a bárón akut alkohol-mérgezés konstataált. Az intézet 22,595—98. szám alatt bejelentette a törvényszéknél az esetet.

Elégett család.

Holtrich szászvárosi esztergályosmester feleségével és három kis gyermekével szerdán este nyugodtan feküdt le aludni. Éjfél tájban a család már édesen szunnyadozott és talán szívet álmódott jövő boldogságáról. A szülők bizonyára gyermekeik szerencséről, a nagyobbik leánya valami hercegről vagy grófról, a kis fiúcska meg talán arról, hogyan fog ő trombitálni, ha katoná lesz.

Egyszerre a ház tetőzete a két szomszédos házával együtt valamiképpen tüzet fogott, a nyári hőségtől kiszáradt faszindely pattogva lángolt lobogott néhány perc alatt elborította a tüzes foylam a három házat.

Az égő házak lakói csak későn ébredtek s félmeztelenül szaladtak ki az utcára. A tűzoltók és a bátrabb polgárok berontottak a szobákba s kimentették a füsttől fuldokló asszonynepséget, gyermekesereget. Amikor azt hitték, hogy minden lélek a szabadban van, a butorok kirakásához láttak. Egyszerre, amikor senki sem várta, kirohant Holtrich esztergályos:

— Emberek, mentsetek ki a családomat! kiáltotta kétségbeesetten.

Maga száguldott vissza elsőnek a füstbe. Néhány tűzoltó épen követni akarta, amikor hirtelen leszakadt az eresze támasztott s már lánggal égő deszkátömeg, amely teljesen elzárta a bejárat.

Mindenki látta, hogy el vannak veszve menthetetlenül.

A tömlők ontották a vizsugarat a küszöbről fölcsapódó lángokra, de azok nem lohadtak. Hiába volt minden erőfeszítés, nem férközhettek a beszorult családhoz.

Hallani lehetett elsainte a szerencsétlenek segélykiáltását, majd elhaló hörgését, azután csend lett, szomorú csend.

Csak reggel felé tudtak a romok közé behatolni.

A hálószobában ráakadtak a teljesen szénné égett családra. Az egyik szegletben ott feküdt a nő, még holtan is szorosan magához ölelve két kis gyermekét.

A szoba közepén hevert a férfi összefonódva nagyobbik leányával.

Hogy milyen rettenetes erőt adott a férfinak a halálos veszedelem, elárulja az ablak, amelynek erős vasrácsai meggörcsítve, a falból kifeszítve lógtak a szobába. Holtrich végső erőfeszítéssel ott akart menekülni, de amikor már közel volt a szabaduláshoz, elfulladt a füsttől és összeroskadt.

Az elégett családot ma tették koporsóba és holnap lesz az ötzörös temetés.

Az országos vihar.

(Távirati tudósítások.)

Még mindig érkeznek elkésett jelentések a június 29-iki országos csapásról, amely fölött mindenki napirendre térhet, csak azok a gazdák és azok a mezői munkások nem, akiket existenciájukban támadt meg a csapás. Jellemző, hogy bár az elpusztult vetéseknek csak kis része volt biztosítva, a biztosító társaságoknak hetekig tartó munkára van szükségük, míg a károkat likvidálni képesek lesznek. Tudósítóink mai nap a következőket jelentik:

Eperjes, július 1.

A tegnapi zivatar a Hernádvölgyben óriási károkat okozott. A villám több helyen gyújtott. Így Fonyban belécsapott a katolikus iskolába és egy házba, azonkívül Vilmányban is több házba, amelyek mind leégtek.

Debrecen, július 1.

Két nap óta zivataros és szeles az idő, jég azonban nem hullott és a termés szép reményekkel kecsegtet.

Sátoralja-Ujhely, június 30.

A mai napon Zemplénmegye különböző vidékeiről érkezett hírek jelentik, mily rettenetes volt a tegnapi rémes éjszaka. Romboló zivatar zugott végig a Hegyalja és Bodroghöz

déli részén. A jégeső sok helyen a termés 40—50 százalékát elpusztította. A villám is több helyen becsapott. Vajdácskán villámcsapás következtében tűz is volt, mely hat házat hamvasztott el. Ezenkívül az iszonyú vihar is nagy károkat okozott, sőt a házak fedeleit is megrongálta. A Karád mellett fekvő Csermelytanyán a borzasztó orkán egy csúrról, melyben nyolcvan aratómunkás aludt, leszedte a tetőt, mely ezután leszakadt és a szegény embereket maga alá temette. Kettő szörnyet halt, sokan pedig súlyosan megsebesültek. A múlt éjjel városunkon és a környéken szintén borzasztó zivatar vonult át. A jégverés azonban itt nem vitt véghez oly nagy pusztítást, mint a megye többi részeiben. Felső-Zemplénből is jégesővel párosult zivatarokat jelentenek. Így Homonnán oly erős és sűrű jégeső volt, hogy az ablakokon át a lakásokba is hullott.

Ugocsa-Szöllös, június 30.

Tegnap délután borzasztó jégeső tönkretette a vetést az egész vidéken. Estefelé a zivatar elállt, de 11 órakor újabb jégeső keletkezett. A vihar a gyengébb épületeket egészen tönkretette, az erősebbeknek fedelét seprerte el. A jég több embert is megsebesített.

A június hó végén előfordult viharok és jégverésekről a földművelésügyi minisztériumhoz újabban a következő távirati jelentések érkeztek:

Arad vármegye kis-jenői járásában 29-én este fél 10 órakor nagy vihar és jégeső a kisjenői, a fekete-gyarmati, nagy-zerindi, miskei, sikulai, otlikai és eleki határokon sok kárt okozott; utána, sőt már a vihar előtt is a gabonaneműekre igen károsan ható nagy köd volt. A buza-, rozs- és árpaszemek egyrésze kicsépelve a földön hever s az eddig gyönyörűen állott ezukorrépa és tengeri is nagyban károsodott. Bánkuton a dohány is teljesen elpusztult. Cs a n á d vármegye nagylaki járásában a dió-nagyságu jég körülbelül 70 százalék kárt tett. A battonyai és kovácsbázi járások szintén nagyon megkárosultak. Heves vármegye hatvani járásában a jégverés okozta kár községek szerint 20 és 60 százalék közt váltakozik. Szatmár vármegye csengeri járásában csak kisebb mérvű jégverés, de nagy vihar dult, mely fákat tört össze, boglyákat hordott szét s a terményeket földre terítette. A legutóbb érkezett jelentések szerint az aratás az ország minden vidékén zavartalanul folyik.

A statárium hatása.

(Távirati tudósítások.)

A statárium kihirdetésének Galicziában megvan a jó hatása. A nyugalom tartós és a szigorú büntetésektől félve, senki sem mer újra zavargást támasztani. Ha van is itt-ott kisebb cselekedet, ez a hetekig tartott véres lázadások után nem is vehető komolyan. A galicziai állapotokról ma a következő táviratokat kaptuk:

Lemberg, július 1.

Uj-Sandeczből jelentik az idevaló lengyel lapoknak, hogy az egész kerületben helyreállt a rend. Itt-ott van még holmi kisebb cselekedet, de számbavehető zavarok már nincsenek. Az elfogatásoknak még mindig nem szakadt vége. Ó-Sandeczből több keresztény polgárt elfogtak, mert kitűdött, hogy jelentékeny részük volt a zsidók kifosztásában és bántalmazásában. Az elfogottak közt az ó-sandeczi városi tanácsosok közül is vannak néhányan. Ezeknek az embereknek az üzelmeiről az antiszemita lengyel lapok egy szót sem szólnak. A „Gazeta Narodowa”, a lapok egyike szerint gróf Pininszky, a galicziai helytartó a következő esetet beszélt el: Egy nyugat-galicziai faluba betörték a szomszédos helységek keresztény lakosai, hogy a zsidó korcsmárost kirabolják. A megtámadott falu lakosai talpraálltak, hogy lefegyverezzék a betörőket; nem azért, hogy talán a zsidókat feltették volna, hanem, mint mondták:

— Ha már ki kell rabolni a zsidót, hát csak több jogunk van hozzá nekünk, falujabelieknek!

Az erkölcsbíró antiszemita lapokat azonban az ilyen esetek sem akadályozzák meg abban, hogy a zsidókat szidják.

Lemberg, július 1.

Egy lengyel lap a következőket írja az ó-sandeczi nehézségről: Az ó-sandeczi polgárok már a kora hajnali órákban kivonultak Kanieniecbe, ahol a pálinkásboltok és korcsmák egész pálinkakészletét elfogyasztották és úgy lerészegedtek, hogy az első szóra mindenre készen állottak volna. A szegény zsidó csapláros nagy rémületében mindent odaadott nekik, amit csak kértek. Mikor aztán már mindent megittak, akkor felgyújtották a korcsmát és bevonultak Ó-Sandeczbe. Többen közülük olyan részek voltak, hogy elesetek az utcán és egész nap ott fetrengtek a földön, sőt némelyikben meg is gyuladt a sok szesz. A polgármester ezen a napon nem volt otthon. A helyettese pedig nem tudta, hogy mitévő legyen. A katonák egyideig egészen nyugodtan nézték a fosztogatásokat, sőt színelég velük is tartottak a falu határába, ahova a polgárok ünnepiesen kiöltözött feleségeikkel és — egy hordó spiritusszal kivonultak. Az ó-sandecziek, örülve a katonai segítségnek, igen vigán voltak és ugyancsak buzdították a katonákat egy zsidó korcsma megrohanására. A katonák velük tartottak minden-hova és késő éjjelig nyugodtan túrták a fosztogatásokat és a legdurvább bántalmazásokat. A „polgárok” mindenükből kifosztották a zsidókat.

Lemberg, július 1.

Lengyel lapok jelentése szerint Uj-Sandeczben a csend és rend teljesen helyreállt. A statárium kihirdetése mindenütt megtette elrémítő hatását. Csak Limanova-ban veszélyes még a zsidók helyzete, de azért itt is nagyon valószínű, hogy a parasztok felténi fogják az életüket és nem mernek majd fosztogatni. A lázongások miatt folytatott nyomozást nagyon meggyorsították. Ó-Sandeczben még naponta mindig számos parasztot elfognak. Akinél ugyanis lopott vagy rablott jószágot találnak, azt mind becsukják. A munkás-egyleteket felosztatja a kerületi kapitányság. Krakóban 14 szociáldemokrata és 2 keresztény-szociális, Podgórczében pedig 3 munkás-egyletet oszlatott fel a kapitány. Krakóból számos szociálistát illetékességi helyére toloncsolnak.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Saint-Saens az angol királynénél. Saint-Saens Camille, a francia zeneköltő, a windsori kastélyban az angol királynő előtt játszott. Hegedűn Wolff Johannes, egy holland zenész kísérte. Saint-Saens szerzeményei nagyon tetszettek és Viktória királynő élénken érdeklődött „VIII. Henrik” című operája iránt, amely a jövő hónapban kerül bemutatóra a londoni Covent Gardenben. A szerző eljuttatta a királynőnek a dalmű főbb motívumait.

* Novelli Párisban. Az olasz színművészet egyre jobban hódít a francia színpadon. Duse Eleonora szenzációs sikerei után Novelli következett. Mi Magyarországon nem ismerjük Novellit, de Olaszországban nagyobb becsben áll Salvininál, Andonál és Zaccinál. Novellit francia földön semmiféle reklám nem előzte meg, holott Duseról sokat íratott az újságokban egy olasz honfitársa, gróf Primoli. Novelliről tehát senki sem tudta, hogy vajon ő is vasúti kupéban született-e, mint Duse. Bucsuéstéje a Renaissance-ban rendkívül zajos tüntetések mellett folyt le. Az utolsó estére híres haldoklási jelenetét hagyta Marco Praga „Alleluja”-jában. Ez a darab egyenesen Novellinek készült. A haldoklási jelenetre nincs is szükség benne; az egész kiszsó erőltetett és csak Novelli páratlan virtuozsága számít. Novelli legerősebb tulajdonsága épen a mimika és ez fényesen érvényesül ebben a jelenetben. Alessandro Fara, a darab hőse, egy gyáros és a társadalom előtt úgy szerepel, mint gondtalan, jókedvű ember. Ezért nevezik „Alleluja”-nak. A valóságban azonban szomorú ember. Nejevel, aki ez előtt husz évvel halálpést követett el, örömtelen, sivár életet folytat és most meg kell tudnia azt is, hogy leánya, aki férjénél van, szintén a bűn útjára lépett. Vele eltasztja magától feleségét és magával viszi gyermekét. Ez az új bűn, amely a régihez járul, lesújtja Alessandro Farát. Husz évi titkolódzásának és színelésének épen az volt a célja, hogy leánya sohasem

tudja meg az anyja ballépését és most minden kínos komédiázása hiábavalónak bizonyult. Vele, aki egyuttal hü üzlettársa, maga adja át unokáját, azután szélhűdés éri és összerogy. Itt vége lehetne a darabnak. De Novelli ezt a jelenetet két részre osztja. Az első szélhűdésre csak a féloldala merevül meg. A veje fölfogja. Csak miután ez távozik, éri utol a halál. Novelli e jelenetben fölséges.

* **Csurgay Adél Kecskeméten.** Kecskemétről írják lapunknak, hogy Csurgay Adél operabékesnő ott rendkívüli sikereit hangversenyzett. A művész az őszszel hosszabb külföldi körutra indul.

* **Bécsi színtársulat a csári udvarnál.** A bécsi Carl-színház ensembléja a szentpétervári Aquarium-színházban már a századik előadást tartja. A századik estén a „Gésák” került színpadra. A jövő hétre a társulatot meghívták Peterhofba a csári udvarhoz.

* **Attila halála.** Ez a cím egy új dalműnek, amelyet Paul Vidal, Emil Bergerat és Camille de Saint Croix írtak és amelyből a próbák a párisi nagy operában most folynak.

* **„Megjöttek a huszárok!”** A krisztinavárosi színikörben ma este mutatták be Lampérth Géza „Megjöttek a huszárok!” című „falusi verses idill”-jét. Lőfeje Gábor a jegyzősegédhez akarja adni Sára leányát, de ez Csák Pali huszárt szereti és úgy összecsókolja a falu népe előtt, hogy az apja is tánczol örömeiben. Lampérth Géza ezt teljes avelvénnyel percig meséli el, közben ilyen „idillikus” megjegyzésekkel fűszerezve, mint:

A kaszánya hatalmas épület,
De kicsiny volt nekem tenéklőd...

A darabba valahogyan belétevé egy öreg obsitos huszár is, akit azonban Lampérthnél sokkal kedélyesebben rajzolt meg Garay János. Kresányi Vera és Békessy Gyula csinosan énekeltek, Dezséry pedig az obsitos szerepében kitűnő alakítást nyújtott. A közönség sokat tapsolt Lányi Géza friss dalainak.

* **Sarah Bernhardt és a német császár.** Emlegettük, hogy Sarah Bernhardt elmegy vendégszerelni Németországba. A vendégszerelés ügyében Eherlein szobrász járt közben a német császárnál, aki ez alkalommal így nyilatkozott:

— Én Sarah Bernhardtban csak a nagy művésznőt látom.

A nagy Sarah először Strassburgban, azután Münchenben és Berlinben fog játszani. Előzetesen azonban öt havi kójutra indul Indiába s így a német vendégjáték a jövő esztendőre marad.

* **Arany asszony.** A Kisfaludy-színház, amelynek igazgatója Fejér Dezső, egymásután rendezi a premiéreket: most az „Arany asszony” című újdonságra készül. A darab szerzője Zombory Gyula, aki harmadéve a debreczeni népszínmű-pályázaton dícsértet nyert „Margit története” című népszínművével. Zombory régebben maga is színészkedett. Új darabjához Albert István zenét írt.

* **A kis pástoriány.** A Comédie Française-nak halottja van: Ludvig kisasszony, akit Sarcey a kis pástoriányának (la petite bergeronnette-nek) nevezett el. Oly üde, friss és egyszerű volt és oly fiatal. A naíva szerepkörét töltötte be és utolsó szerepe Musette volt Murger „Bohém élet”-ében. „Ez az én Hamletem!” szokta volt mondani, mert egyuttal bravourszerepe volt. Napoleon egyszer így szólott egy hadnagyához: „Őn a legnagyobb erények egyikével bír: ő n b o l d o g...” Ludvig kisasszony is a legjobb színpadi tulajdonságok egyikével dicsekedhetett: ő t e t s z e t t. Elragadó volt a „Figaro lakodalmá”-ban mint Cherubin és bájos minden szerepében. Mikor Juhalbert szobrász elkészítette a pézenosi Molière-emléket, a vigjáték alakjához őt kérte föl modellül. A színésznők nem szeretnek megöregedni. Mikor Clairon asszony épen nyolczvan esztendősen korában örökre behunyta szemét, felkiáltott: „Nagyon későn halok meg!” Ifjabb Dumas ismételtette gyakran, hogy ezen a világon három nagy csapást tud, mind a három m betűvel kezdődik: Misère, Maladie és Mort (A nyomor, a betegség és a halál). Ő elfelejtette a negyedik csapást: az öregeséget. Ludvig kisasszony ezt soha sem ismerte. Meghalt fiatalon.

* **A száraz kenyér.** Karlweiss színművének „A száraz kenyér”-nek vasárnap este lesz a bemutatója a városligeti színikörben.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

** **Adalékok Madách Imre életéhez.** Ezen a czímen M o r v a y Győzőtől huszonöt lapra terjedő füzet jelent meg. A költő családi életére, fogsgára, az „Ember tragédiája”-ra és más egyébre vonatkozó adatok vannak benne. Néhány jóízű adomát is elmond a szerző, így a következőket:

Madách buzgó katolikus volt, de nem vakon hívő. Asztalánál megtűrte, hogy valláskülönbőség nélkül feszegetse a dogmákat. A dogmákhoz maga sem ragaszkodott, de tisztelte a hitet, hiva volt az egyháznak, amelyől az volt a véleménye, hogy legjobban megfelel arisztokratikus családja fölfogásának. Mint a sztrigovai katolikus egyház kegyura különben a luteránus egyháznak is juttatott évi 10 forintot.

A családi háznál a nagyobb ünnepi bójtöket rendszeresen megtartották. Történt egyszer, hogy karácsony napján beállított Szontágh Pál több vendéggel. A házi rend szerint mindenkor hat óra felé ebédelték. Ekkor bójti nap volt. Szontágh nem tűrhette a bójtölést, odaszól a vendégeknek:

— Mit bójtöljünk itt, miért várunk hat óráig, gyerünk át Henriczihez, ott jó kolbászra és turós lepényre meghívjuk magunkat.

Hazajövé a luteránus paptól, kész bójti ebéd várta őket. A vendégek helyet foglalnak és folytatják az evést. Madách mosolyogva nézi őket és anyját. Ez végre megkérdi, miért mosolyog:

— Azon mulatok magamban, mint fog ez az ikra gyomrukban a disznóval veszekedni!

Képviselő korában történt, hogy Komjáthy Anzelm Pesten fölkereste az Arany-sasban. Madách balassa-gyarmati, Pulszky Ferencz szécsényi képviselő volt. Komjáthy Anzelm pedig állandó szécsényi lakos. Egyszer Madách elviszi őt a képviselőházba, ahol Komjáthy Pulszkyval akart találkozni, de az nem volt jelen. Erre Madách kijelentette, hogy Komjáthy fogja jelenleg a Házban a szécsényi kerületet képviselni — és beleültette Pulszky székébe addigra, amíg az megérkezett.

A füzet Singer és Wolfnerél 30 krajczárért kapható.

Amiről ma beszéltek.

Széles Budapest ma napestig a tudósok háboruságáról beszélt. Arról a kis háboruságról, amely tegnap keletkezett a főváros közgyűlésén s amely a körül forog, vajjon Marczali Henrik vagy Ballagi Aladár írja-e meg a főváros történetét a főváros számára.

Az a szokatlan dolog történt ugyanis, hogy tudósok anyagi tekintelben kezdtek egymásra licizálni, még pedig — lefelé. Ballagi Aladár ugyanis ingyen is meg akarja írni azt a könyvet, amelynek a megírásával a főváros Marczali Henriket megbizta. Messziről nézve bizony ez kissé furcsán fest. Mert elvégre is az emberek rendszerint pénzért szoktak dolgozni, s ami munkát becsülettel elvégeznek, annak becsülettel kéri az árát. Van azonban olyanfajta munka is, amire sokan ingyért is szívesen vállalkoznának, sőt elképzelhető olyan megbízatás is, amelyért a megbízott fizetne szívesen. Dr. Kernstock orvos-tudor példának okáért hajlandó volna évi tízezer forintot rászánni, hogy ő lehessen Bismarck herceg háziorvosa. Sőt Montenégro miniszterelnöki állására is akarna vállalkozó szellem, aki tetemes bért fizetne érte.

Nem azon fordul meg a kérdés, hogy ki mennyiért írja meg a főváros történetét, hanem azon, hogy miképp írja meg? Mi föltétlenül megbizunk mindkét vállalkozóban. Jónévű tudós mind a kettő, aki derekasan elvégzi azt a munkát, amelyre vállalkozik. De akkor vegyük is fel munkájukért a díjat. Ők se olyan dúsak, hogy a fővárosnak ajándékokat adjanak, Budapest se olyan szegény, hogy tudós tanáraink protektorátusára szoruljon.

Nem akarunk ezuttal a főváros tanácsának bölcs határozata elé vágni, intézze a dolgot belátása szerint. Csak egy dolgon akadunk meg. Nem tudjuk megérteni, hogy a főváros tanácsa miért változtatta meg határozatát

miért tartotta függőben a história megírásának kérdését, holott már megadta Marczali Henriknek a megbízatást, amelynek csak megerősítése volt hátra. Amint azonban egy olcsóbb, illetőleg ingyenes ajánlatot kapott a Sartoryak tanácsa, egyszerre meghökölt, mint egy nemes paripa az árok előtt. Pedig egyszerűen át kellett volna ugrania.

Ezen megakadni nem lehet. Mert van jó író és van rossz író; de olcsó író és drága író nincsen. Irodalmi munkára „árlejtetni” nem lehet. Legfeljebb azt lehet megtenni, hogy megíratták kettővel is, s a jobbat nyomatták ki.

Ballagi Aladár levelére, melyet tegnap közöltünk, ma egyébként válasz érkezett szerkesztőségünkbe. Marczali Henrik írta, s a levél így szól:

Dr. Ballagi Aladár urnak az „O. H.” folyó évi július 1-i számában közölt levelére a következő ténybeli helyreigazítással vagyok köteles szolgálni:

Boldogult Salamon Ferenczcel igenis állandó tudományos összeköttetésben voltam. Egyebekről nem is szólva, bizonyítja ezt az a tény, hogy utolsó éveiben, ismételt sürgős felszólítására, elvállaltam a Budapest történetére vonatkozó gyűjteményének rendezését és kiegészítését. Nálam is volt az egész anyag és csak Salamon halála után adtam azt át a boldogult özvegyének és Szilágyi Sándornak, kik ezért együtt jártak nálam.

Soha semmi megbízást nem kerestem, büszkén mondom a fővárosot sem. Ugy gondoltam, tudóshoz illő, hogy őt keressék.

Becsület munkáért becsület honorárium nem válhatik megalázására senkinek.

Budapest, 1898. július 1-én.

Marczali Henrik.

FŐVÁROS.

(Az új budavári plébános beiktatása.) Dr. Nemes Antal, az új budavári plébános beiktatása, mivel választását megtámadják, egyelőre elmarad. Az esztergomi főegyházmegyei hatóság ugyanis csakis akkor adja meg plébániájára az investitúrát, ha a választás végleges megoldást nyer. Az investitúrával ugyanis olyan jogokat kap az új plébános plébániájához, hogy ettől még a primás is csak kánoni per utján mozdíthatja el. Mig tehát nem bizonyos, hogy végérvényesen dr. Nemes Antal választása, az esztergomi főegyházmegye nem adja meg számára a beiktatási jogot.

Kapuzárás.

(A főváros közgyűlése.)

A köztörvényhatóság ma délután végzett a tegnapi félben hagyott napirenddel. A várva-várt apostolok oszlása elkövetkezett: Sartory Pál urék elmennek klimatikus helyekre, gyógyító fürdőkbe, ahová olyanok is járnak már, akiknek nemcsak pénzük, hanem bajuk is van. Két hónapig nem tárgyalnak. Eddig sem igen tűndököltek a tárgyalások terén, mert jobban szeretik a csöndes alku-dozásokat.

Egyébiránt oly kevesen jöttek össze, hogy csak épen akadékoskodnia kellett volna valakinek, és kiderült volna, hogy a házfelügyelői szempontból nevezetes aktus nem történhetik meg, a kapuzárás nem eszközölhető, mivelhogy a tisztelt közgyűlés nem határozatképes.

A vizvezetékén kezdtek. Bemutatták a vizvezetési bizottság jelentését, amely szerint a b a j n e m a g g a z t ó. Ezután pedig Halmos János polgármester előterjesztését, mely szerint a budai vízműveket nemsokára külföldi szakértőkkel is megvizsgáltatják.

Kemmer Kornél épen az imént értesült arról, hogy a vízműigazgatóság elhatározta, hogy július 15-én a kikapcsolt horizontál-medencéit ismét megnyitja, csak azért, hogy megtudja, vajjon attól származott-e a víz elszárazodása és a tifuszjárvány. Ő nagy barátja a kísérletezésnek, de hogy a legnagyobb forrásban ilyen próbákat tegyenek, ahhoz nem járulhat hozzá.

Heltai Ferencz nem helyezt szult a külföldi szakértők meghallgatására, bár a közönség megnyugtatósa céljából nincs kifogása ellene.

Polónyi Géza, Medvey Zsigmond és Halmos János felszólalása után elfogadták a bizottság és a polgármester jelentését.

A körcsatorna kérdése következett. A csatorna körülfutná az egész pesti oldalt. Nem lévén még részvények forgalomban, felszólalás nélkül kimondották, hogy az érdemleges tárgyalást későbbre halasztják.

A svábhegyi kábelvasut került ezután napirendre. Palotai Rezső, Polónyi Géza és Heltai Ferencz rövid felszólalása után úgy határozták, hogy a koncesszió kilenczven évre terjedjen.

A honvéd katonai akadémiában levő fővárosi helyekre Fritsch Vilmost, Loevenbein Andort, Orincsy Sándort ajánlották.

Még a fizetési előleg igért némi kis összeszólalkozásokat, de nem történt semmi, mert az ügyet az utolsó pillanatban levették a napirendről s ezzel be is zárták a kaput — két meleg hónapokra.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **Elítelt lelkészek.** A Muraközben a választások alatt, mint ismeretes, a néppárt segítségére még Horvátországból is ájtott néhány horvát lelkész és a muraközi horvát lakosság között erős agitációt fejtett ki a magyarság, de egyszersmind a más pártban levő képviselő megválasztása ellen. Hogy azután odahaza is választások voltak, már kipróbált eszközökkel törekedtek a könnyen fanatizálható népre hatni. Ennek lett aztán következménye a broznjaki és szjenicsaki vérengzés. A bosznjeczai zavargások intellektuális szerzőjét a felsőbb törvényszék hat heti börtönre, társait, szintén választási kihágás miatt, 3—7 hónapi börtönre ítélte. Ugyancsak Tomljenovics lelkész 6 heti börtönbüntetését 3 hétre leszállította. Utóbbi a büntetés egy a templomban tartott lázító prédikációért éri.

— **A ballerina házassága.** Dr. D. Albert gyógyszerész nemrégiben megismerkedett K. Rózsikával, egy szép ballerinnával és csakhamar megszerette őt. Rózsika is jó szemmel nézte a fiatal embert s így jó ideig boldogok is voltak. Rózsika azonban egyszerre házasságot követelt, mert különben, úgymond, megszakitja viszonyukat. Albert nem tudott lemondani a szép ballerináról, családja miatt pedig nem merte nyilvánosan elvenni őt, így hát kedvesével kirándult egynéhányszor Csik-Tarcsára és ott feleségül vette. Megint boldogok voltak egy ideig, de megint megzavarta a boldogságot valami. A család tudomást szerzett a rejtélyes esküvőről és minthogy a fiatal férjet nem tudták a válásra rábeszélteni, az apa a pestvidéki törvényszéknél büntvádi följelentést tett fia és esetleges bűntársai ellen. A vizsgálat, melyet Bucz Lajos dr. közokirat-hamisítás címén vezet, már befejezést nyert. Az orvosok, akik időközben megvizsgálták a fiatal D. elméleti állapotát, úgy nyilatkoztak, hogy a panaszlott, aki különben néhány hónappal ezelőtt tette le a doktorátust, gyenge elméjű. A vizsgálóbíró az iratokat indítványtétel végett most átteszi az ügyésznek.

— **Köszöntő család.** Keményfi Béla nagyváradi gépész odahaza sehogysem tudván megélni, nyakába vette a világot. Egymásután kereste fel a vidéki városokat s ahol csak megfordult, sorra követte el a kisebb-nagyobb családokat. Mikor Keményfit elfogták Budapesten, egész sor feljelentést tettek ellene a törvényszéknél. A panaszok azonban megfogytak a végtárgyalásig, mert a károsok nagy része, akik mind vidékiek, nem jelent meg. Így történt, hogy ítélethezjárva kerülván a dolog, Hódász királyi ügyész már csak négy család miatt emelhetett Keményfi ellen vádat. A törvényszék ezekért Keményfit egy évi börtönre ítélte és mert jó rég van vizsgálati fogságban, büntetéséből hét hónapot kitöltöttnek tekintenek.

— **A végzett földbírtokos.** A főváros kereskedőhöz nemrég egy előkelő megjelenésű uriember állított be és miután Bodrossy Viktor vidéki földbírtokosnak mondotta magát, helyenkint több száz forintnyi bevásárlást tett. A portékát rend-

szertint szállodába vitette, ahol ideiglenesen lakott. A kereskedők lúttak az ajánló külsejű embernek, pedig Bodrossy, aki csak volt valaha földbírtokos, a hitelbe vásárolt árukat rögtön eladogatta s így pénzelt, amíg turpisságai ki nem tudódtak. A Kollárits-cég, melytől 700 forintnyi árut csalt ki s egy másik kereskedő feljelentették Bodrossyt és a törvényszék kétrendbeli csalásért ma vád alá is helyezte a végzett földesurat.

Az aradi sikkasztás.

(Távirati tudósítás.)

Az aradi törvényszék, ahogy már jeleztük, tegnap kezdte meg az aradi adóhivatalnál 1895-ben felfedezett 95.000 forintos sikkasztás tárgyalását. Az első nap a tényállás megállapításával telt el. A sikkasztás úgy tudódott ki, hogy Arányi Béla, az aradi pénzügyigazgatóság volt főtisztviselője, (most miniszteri főszámtanácsos) az adókönyvek fölvizsgálata alkalmával azt a fölfedezést tette, hogy az aradi uradalmi hidvámnaplóban Ujhelyi Lipót számára 95 ezer forint van kiadásba véve, mely összeggel azonban nem számolt el a bevételek közt.

Ezt a tételt Király Géza adóhivatali szám-tiszt kifogásolta és a vizsgálat során be is ismerte, hogy a 95 ezer forintot Bács Nándor volt adótárnok elsikkasztotta. Király előadása szerint 1892-ben Bácsot és Czeplédi Mihály ellenőrt a tételre vonatkozólag megkérdezte s ezek akkor töredelmesen beismerték, hogy a 95 ezer forint az ő kezükön tűnt el, de remélik, hogy visszaszerezhetik, mert abból Scheinberger Mór adóhivatali tisztviselőnek 56 ezer forintot átadtak, ki azt gyümölcsösztetés végett különböző vállalatokba fektette, melyek nagy nyereséggel kecsegtetnek.

Bács beismerte, hogy a kilenczvenötezer forintot elsikkasztotta s hogy a vele egy hivatalban alkalmazott Bognár Pál és Gyulai is, nemcsak hogy a sikkasztásról tudomással bírtak, hanem az összeget hamis címeken elpalástolták. A jószágigazgatóság hivatalnokai közül Benza Lajos és Prodanovits Miklós is tudtak a sikkasztásokról, de megígérték Bácsnak, hogy mindent jóváhagyási záradékkal fognak ellátni, tehát ezek is palástolták a sikkasztást.

Bács már 1886-ban kezdte meg a sikkasztást és kilencz évig folytatta, amíg rájöttek. A bonnyolódott bűnpör vizsgálata majdnem három évig tartott. Scheinberger tagadja, hogy tudott a sikkasztásról és a vizsgálat folyamán azt állította, hogy Bács adósa volt neki és az adósság törlesztésére küldte a pénzt.

A tárgyalást Fábian Lajos elnök vezeti. Csak a tényállásnak az előadására egy hetet szántak s a tanuvallomásokat július 8-án kezdik meg. Tegnap olvasták föl a 121 oldalra terjedő vádhatározatot. Ezután Nagy Sándor védő kifogásokat tett a szakértők kihallgatása ellen, de a törvényszék a kifogásokat nem fogadta el.

A mai tárgyaláson, amelyre ismét a zsúfolásig megtelt a terem közönséggel, dr. Nagy Sándor tiltakozott az ellen, hogy a védők a vizsgálati foglyokkal nem beszélhetnek. A törvényszék elfogadta a védő érveit és megengedte a védőknek, hogy a vádlottakkal érintkezzenek.

Ezután Bács Nándort, a fővádlottat hallgatták ki.

Mindazt, amit a vádlelél terhére rótt, bevallotta. Leplezetlenül mondta el az éveken keresztül üzött sikkasztásokat, mikről a hivatalban mindenki tudott. Magára vállalja a súlyos vádnak egész odiumát s társait igyekszik menteni.

Elnök: Minden egyes tételre tud ön felvilágosítást adni?

— Nem hiszem, mert nem igen emlékszem már a dolgokra.

— De azt csak meg tudja mondani, hová tette az elsikkasztott pénzt?

— Ezt sem tudom megmondani. Annyit vallhatok, hogy hivatalnok-társaimnak adtam kölcsönöket.

— S azoknak mindig kellett pénz, valahányszor ön kölcsön adott?

— Szeretném látni azt a magyar államhivatalnokot, aki a hónap közepén, amikor én a kölcsönöket adtam, ne vett volna kölcsön pénzt!

— Talán meg is mondta nekik, hogy az elsikkasztott pénzből adott kölcsönöket?

— Lehet, hogy mondtam, lehet, hogy nem. Hiszen a hivatalban egész uzussá vált a sikkasztás.

Ma a bizonyító eljárás során három tétel került elbírálás alá: a sikkasztás kezdete, amikor Bács Nándor 160 forint idegen pénzt fordított saját céljaira; azután ezt az elsikkasztott pénzt később ugyanonnan vett 300 forinttal, harmadikban pedig elsikkasztott 3900 forinttal igyekezett pótolni.

Pop Román védő megtámadta a szakértőket, mert a rovincsolásnál nem jártak el szabályszerűen. Szerinte a szakértők minden sikkasztásnál bűnösséjétszást állapítanak meg. Az elnök a közönséget többször rendreutastotta, mert a tárgyalás közben nevetgéltek.

A tárgyalást aligha fejezik be július hónapban.

SPORT.

+ **Magyar ló győzelme Oroszországban.** A múlt héten Jelisaweta-Foodorovna nagyhercegnő tiszteletére Moszkvában lefutott nagy díjat Gridenij, gróf Ribeaupierre háromévese nyerte meg. A csikó Gagától származik s így a magyar tenyésztésnek szerzett dicsőséget.

+ **Német ló az Austria-díjban.** A 100.000 márkás Austria-díjban, melyet 1896-ban német ló Saphir nyert meg, az idén is képviselve lesz a német tenyésztés. Németországnak ez idő szerint legjobb flyerje, Goldregen, mely minap a Pocalt nagy stílusban nyerte meg, a legnagyobb valószínűség szerint indulni fog a versenyben.

+ **A Princess of Wales Stakes.** Tegnap futották a 240.000 koronával javadalmazott Princess of Wales Stakes-t, mely óriási meglepetéssel végződött. A díjat báró Rotschild L. négy éves pejkanczája, Goletta-ja, nyerte Tom Loates-el a nyeregben. Velasquez, a nagy favorit, melyet az összes angol szaklapok egyhangulag feltétlen győztesnek jeleztek, még helyre sem érkezett. A távirati eredmény a következő:

Princess of Wales Stakes 10.000 font sterling. Távfolság 1600 méter.

1. Báró Rotschild L. 46. pk. Goletta (Galopin Viaserta) 62¼ kilogramm, lovagolta T. Loates.
2. Devonshirei herceg 36. sm. Dieudonné 56¾ kilogramm, lovagolta O. Madden.
3. Mr. J. N. Keene 46. pm. St. Cloud II. 58 kilogramm, lovagolta W. Bradford.

Tizenöt ló futott.

+ **Dorlat nem adták el.** Említettük, hogy a „D. Sp.” értesülése szerint Dorlat megvette egy német sportsmann. Az alku úgy látszik nem sikerült, mert Doria már utban van Tata felé.

+ **Habenichts a St-Legerben.** Habenichts a német derby ezidei győztese már ma is biztos indulónak tekinthető a Budapesten futandó 70.000 koronás St-Legerben. A graditzi istálló jeles háromévese olyan jónak mutatkozott a hamburgi derbyben, hogy a német sportkörök elsőrangú szereplést várnak tőle az őszi nagy díjban. Ha Habenichts tényleg eljön, a St-Leger az év legszebb versenyévé fejlődhetnék, mert a magyar istállók részéről Áruhá, Mindig, Maikönig, Lulu, Komámaszszony, szóval az anyag eliteje veheti fel vele a küzdelmet.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Küldetések. A király Renner Vilmos Frigyesnek, az első szabadalmazott dunagőzhajózási társulat főmérnöke és hajógyárai főnökének, a közlekedés és különösen a folyamhajózás és hajóépítés terén szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József-rend lovageresztjét, Kalabusz István, Komárom szabad királyi város főszámvivője és mértékhibeletesítőjének pedig sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül, az arany érdemkeresztet adományozta.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Nagy Béla polgári iskolai tanítót, a kézdívarshelyi polgári iskolához, Szalkay Izabella polgári iskolai tanítónőt, a galgóczi polgári leányiskolához, Városi Malvin polgári iskolai tanítónőt, a nagybányai polgári leányiskolához, a XI. kerületi osztály 3-ik fokozatába segédtanítót, illetőleg segédtanítónőkké, Uhlyarik Jenő pozsonyi főgimnáziumi helyettes hittanárt rendes hittanár, Jánosy József polgári iskolai tanítónőt, a nagykirályi polgári leányiskolához, Kohut Kornélia polgári iskolai tanítónőt, a dicsőszentmártoni polgári leányiskolához, a XI. kerületi osztály 3-ik fokozatába segédtanítónőkké nevezte ki, Lengyel

Kiára galgóczi polgári iskolai rendes tanítónót, a magyar-óvári polgári leányiskolához helyezte át. Pál János hatvani polgári fiúiskolai helyettes tanítót, Dományi Sándor tordai polgári iskolai helyettes tanítót, Fritz István deési polgári leányiskolai kézmunka-tanítónót a XI. fizetési osztály 3-ik fokozatába segéd-tanítóká, illetve tanítónővé, Nagy Imre csikszederdai felső népiskolai rendes tanítót, a X. fizetési osztály 3-ik fokozatába igazgató-tanítónővé; a kereskedelemügyi miniszter Rácskay Gyula mérnököt vasúti és hajózási biztonsági nevezte ki.

Magyar név. Gutmann József budapesti lakos Gáspárra, kiskoru Rosenthal Jenő békéscsabai lakos Ráczra, Spengler József budafoki lakos, valamint kiskoru gyermekei, János, Ferencz, József, Márton, Katalin, Anna és Mária Bádogosra, Füchsl Zsigmond budapesti lakos Ferenczre, kiskoru Malicsak Ferencz bazini lakos Mikésre, Mittelholz Lajos németi lakos valamint kiskoru gyermekei Sándor, Dezső és György Halasira, kiskoru Stern Ignác győri lakos Szekeresre, Fischer Béla Hugó budapesti lakos Balázásra, Kralovics Lajos budapesti lakos Királyra, Haubrich István mokri lakos, valamint kiskoru gyermekei Angela, János, Frigyes és Zsuzsanna Borosra, Hannastadter Imre temesvári lakos, valamint kiskoru gyermekei János és Péter Hunyadi, Heinrich Lajos oraviczei lakos, valamint kiskoru gyermekei Alfréd, Mária, Antal és Ilona Henrikre, Hinterleitner Pál karáncsbesi lakos Hevesire, Hladik József dettai lakos, valamint kiskoru gyermekei Éva és Borbála Ladikra, Hladny Miklós szőregi lakos, valamint kiskoru gyermekei Miklós és Arthur Hadira, Halupka Fer. havannai lakos Bognárra, Sipster Ján. báziási lakos Simonyira, Hronszky Géza moraviczai lakos Benedekre, Huczi Antal gombosi lakos, valamint kiskoru gyermekei Ágnes, Katalin, Teréz, Borbála és József Magyarra, Liás Bálmán németbogsáni lakos, valamint kiskoru fia Aladár Ilosvaira, Ivánovits Sándor szegedi lakos Szirmaira, Jersza Dániel és Gizella Irsara, Jost Péter temesvári lakos, valamint kiskoru gyermekei Károly és Irma Jogosira, Jöckel József vojteki lakos Lendvaira, Katzler János oraviczei lakos Kölcseire, Kellner Miklós nagy-szedistyei lakos, valamint kiskoru leánya Kalmárra, Klárk Alajos kubini lakos, valamint kiskoru gyermekei Gyula és Nándor Károlyra, Klárk Antal dettai lakos, valamint kiskoru leánya Róza Károlyra, Klein Károly szegedi lakos Kisre, Klein Miklós székelyi lakos, valamint kiskoru gyermekei Miklós, János és Ferencz Kisre, Kozel Jakab gattajai lakos, valamint kiskoru gyermekei Magdolna és Margit Közelre, Kraft Sebestyén oraviczei lakos Keresztesre, Lajkó József ókanizsai lakos, valamint kiskoru fia István Jókaira magyarosították nevüket belügyminiszteri engedéllyel.

Árverések a fővárosban. Böhm Ferencz ing. Damjanich-utca 43. szám, július 2. Ipsics György ing. József-kört 40. szám, július 2. Blazovszky Sarolta ing. Külső kerepesi-ut 28. szám, július 2. Stern Henrik ing. Dob-utca 7. szám, július 2. Hauser Kornél ing. Révai-utca 2. szám, július 2. Bakos Henrik ing. Kerepesi-ut 17. szám, július 7. Frim Antal ing. Külső kerepesi-ut Zsivora-villa, július 4. Jankovich József Gyula ing. Csömöri-ut 18. szám, július 2. Körmendy Lajos és társai ing. Üllői-ut 23. szám, július 2. Pacholek Károly ing. Koronaherczeg-utca 13. szám, július 8.

Pályázatok. A szegedi állami felsőbb leányiskolánál tanári állásra, az illavai fegyőrnél főfegyőri állásra, a budapesti pénzügyigazgatóságnál gyakornoki állásra, a jászapáti járásbírósnál díjnoki állásra van pályázat hirdetve.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

A Zugló vadonából.

Hogy a világot kevés bölcseséggel kormányozzák, mindenki tudja. De hogy az ilyen ösztövről bölcsesség mellé még a vaskalaposság is párosul, szomorúan igazolja a következő dolog.

Kilencz évi fáradságos utánjárás, Ponczisztól Pilátushoz való kérvényezés után, mi, legsötétebb zuglóiak, végre megértük, hogy az időközben kiépített villamos vasut kocsi-jait elvben a magyar királyi államvasutak sinein átengedélyezték.

Ismételtem: csak elvben, mert valójában a csömöri-úton közlekedő villamosnak az államvasutak sinein naponta csak két esetben szabad utat a n é l k ü l á t m e n n i, azokat keresztezni, tudniillik reggel, mikor a villamos kocsi a zuglói végállomásra kirobog és este, mikor a remizbe viszik.

Egész napon át a közlekedő közönségnek, nőknek és gyermekeknek, esőben, bokaig érő sárban, terhes kocsi-kal eltorlasztott szűk kocsisoron a vasúti sinek egyik oldaláról a másikra át kell szállni, ami nemcsak nagy idővesztéssel járó kellemetlenség, mert az egész zuglói vonalon váróteremnek híre sincs, de öregekre, nőkre és gyermekekre gyakran életveszedelem.

Pedig azért, hogy a villamos vasut — mely Kőbányán, a rangirpályaudvaron (tehát a legveszedelmesebb helyen), továbbá Rákospalotán, a kerepesi-úton pedig a viczinális mozdony-nál akadálytalanul utszinben (tehát minden komplikált, alul-

vagy föltűjáró nélkül) keresztezi az államvasut sineit — a Kis-Zuglóba átmeheessen, a magyar államvasutak óvintézkedésül, drága pénzben, a villamossal építettett egy újrendszerű, még sehol sem alkalmazott forgó-sorompót, a gyalogosok részére való nagy vashidat, a bakterház fölé hatvan méter hosszban külön sodronyhálót és száz lépésnyire jobbról-balról áramzárókat alkalmaztatott. Elzárt a városi, és a közönség használatára rendelt gyalogjárót lánczszal és sodronyokkal, szóval kevés híja, hogy be nem boltozta az eget.

Ezek után kora tavasszal megtartotta a műtanrendőri bejárást és bár határozottan tudjuk, hogy a sinek keresztezése, szóval a közlekedés szabaddá tétele ellen most már nemcsak elvben, de a gyakorlatban sem történt számbavehető kifogás, az államvasutak a szakszerűen átmetszett sinek keresztezését máig, tehát hónapok multával sem engedte meg.

Hogy miért nem, arról a nagy Galeotto már egész mondkört teremtett, csak a józan ész hallgat és pirulva kénytelen bevallani, hogy tótágit áll.

Teherkocsi, cséza, bricska, benzinmotoros fiaker, posta- és milimárikocsi, még talán egy hadihajó is átmehet ezeken a féltett sineken, csak a villamosnak nem szabad, mert ennek a keresztezés engedélyét, úgy látszik, csakugyan csak elvben adták meg.

De hát mi jogon változtatják ezt a keresztezést a nagyközönségre keresztrefeszítésre? Miért nincs ilyen páratlan vekszaturának nálunk gazdája és miért nem védelmezik meg a fizető publikumot ilyen hallatlan szekaturáktól?

Erre nincs, aki megfeleljen.

Fájlalni való, hogy nálunk a székes fővárosban nincs a nagyközönség érdekeivel lelkiismeretesen számotvető közlekedési politika. Mert ha volna, úgy a magyar államvasutak törekvései nem csak abban ormolnának, hogyan lehessen a székes főváros területeit potom áron elfoglalni, hanem arra is akadna fórum, mely az adózó közönség részére mindazokat a jogokat biztosítaná, amelyekre ma senki sem hederít.

Barta László.

NYILT-TÉR.

A „VASÁRNAPI UJSÁG“

a legrégibb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes lap, újabbban hetenkint egy félvval bővítve, „A Vasárnapi Ujság regénytára“ című állandó szépirodalmi melléklettel jelenik meg, mely mint a főlap, szintén művészi képességekkel van díszítve. A „Vasárnapi Ujság“ a mű munkára és dívatra vonatkozó képeket és cikkeket is ad s félénként művészi becsü nagy képmelőlketet, összesen több mint ezer képet évenként. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára évnegyedre 2 frt. az előfizetések a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivataláb: a Budapest, Egyetem-utca 4. szám küldendők.

1218

Kiadó lakások augusztus 1-ére

Üllői-ut 18. sz. a. ujonan épült házban:

Emelet	Bolt-helyiség 700 frt.	portállal ellátott, 2 nyílásu.
I. emelet	Üzleti helyiség vagy lakás 1400 frt.	3 udvari szoba, 1 nagy 92 négyzetméteres és 1 kisebb munkaterem, elő-, fűdő-, cseléd-szoba, konyha, kamra, 2 kócsot, pincze és padlással, az udvari traktusban külön fedett folyosóval, direkt bejárat a lépcsőházhoz.
II. emelet	Lakás 750 frt.	2 utcai szoba, 1 udvari szoba, elő-, fűdő-, cseléd-szoba, konyha, kamra, kócsot, pincze és padlással.
	Lakás 750 frt.	3 utcai szoba, elő-, fűdő-, cseléd-szoba, konyha, kamra, kócsot, pincze és padlással.
	Lakás 700 frt.	2 utcai, 1 udvari szoba, elő-, fűdő-, cseléd-szoba, konyha, kamra, kócsot, pincze és padlással.
	Lakás 700 frt.	3 utcai szoba, elő-, fűdő-, cseléd-szoba, konyha, kamra, kócsot, pincze és padlással.
III. emelet	Lakás 380 frt.	2 udvari szoba, előszoba, konyha, kamra, kócsot, pincze és padlással.
	Lakás 340 frt.	2 udvari szoba, előszoba, konyha, kamra, kócsot, pincze és padlással.

Utczai lakásokban gáz- és villamosvezeték, parkéta tapétastb. Udvari lakásokban gázvezeték, parkéta fedett folyosók, kertre nyíló kilátással.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Hamburg, július 1. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 305.—. Az irányzat névleg.

New-York, július 1. (C. T. B.)

	július 1. cents	június 30. cents
Buza júliusra	83 ¹ / ₂	79 ⁷ / ₈
„ szeptemberre	75 ¹ / ₈	73 ¹ / ₈
„ deczemberre	75 ¹ / ₂	73 ¹ / ₂
Tengeri szeptemberre	37 ¹ / ₄	36 ⁵ / ₈

Chicago, július 1. (C. T. B.)

	július 1. cents	június 30. cents
Buza szeptemberre	70 ³ / ₄	68 ¹ / ₄
Tengeri szeptemberre	33	32 ¹ / ₄

Mezőgazdaság.

A gazdák és a biztosító társaságok. A jégkár ellen biztosító részvénytársaságok, amelyek tudvalevőleg kartellben vannak, a következő közlöményt teszik közzé:

A társaságok minden lehető intézkedést megtettek, hogy a jégkárak felvétele mielőbb, minél gyorsabban és pontosabban megtörténjék. A jégkárjelentések száma azonban olyan óriási, hogy a legjobb akarat és legnagyobb erőfeszítés mellett is hosszabb időbe fog kerülni, míg a kárbecslők minden egyes kárt fölvehetnek. Szolgáljon így körülmények közt a károsultak megnyugtására, hogy a kárbecslésnek esetleges kényszerű késése érdekeiket semmiképen sem fogja sérti. Legyenek ezért szíves türelemmel, a szükséges gazdasági munkákat pedig kezdjék meg, folytassák és végezzék akadálytalanul, nem tekintve arra, hogy jégkáraik már fölvetettek-e, avagy még nem. Amely termény az aratásra már megérett, azt arassák le halogatás nélkül, miután a biztosítási feltételek szerint a jégkár a behordás előtt a learatott terményekben ép úgy megállapították, mint a lábénállókban.

Ipar és kereskedelem.

A petroleumkartell. Mint Bécéből jelentik, a kartell létrejöttének utolsó akadályait is sikerült az érdekelteknek elhárítani és a teljes meg egyezésre szert létrejött.

Emelkedő faggyuárak. A külföldi piacokon, ahol a faggyut nagyban használják fel a margarin-gyártásnál, már két hónap előtt erősen emelkedtek a faggyuárak. Időközben a spekuláció műveletei lenyomták nagyon az árakat, de mint Bécéből jelentik, néhány cég mátol fogva ismét 2 forinttal emelte föl az árakat.

Kőbányai sertésplac, július 1. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczár. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krajczár. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 57¹/₂—58 krajczár. Közép (páronként 251—320 klggrig terjedő súlyban) 59—59¹/₂ kr. Könnyű (páronként 250 klggrig terjedő súlyban; 59—60 kr. Szerbini: Nehéz (páronként 260 klg. felüli súlyban) 59—59¹/₂ krajczár, közép (páronként 240—260) kilogramm súlyban) 58¹/₂—59 krajczár. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 58—58¹/₂ krajczár. Sertéslétszám: 1898. június 29. napján volt készlet 44.674 drb, június 29-én felhajtott 138 drb, június 30-án elszállított 154 darab, július 1-ére maradt készletben 44.658 darab. A hízott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, július 1. A ferenczvárosi petroleum raktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. június 30-án érkezett 415 drb. Készlet 467 darab, összes felhajtás 982 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 551 drb, elszállítatlan maradt 331 drb. Napi árak: 120—180 kilós 56—59 kr, 220—280 kilós 57—59 krajczár, 320—380 kilós 55—59 kr, öreg nehéz — krajczár, malacz 38—40 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Budapesti borjувásár. július 1. A mai vásárra felhajtott 809 darab belföldi borju. Napi árak: belföldi borju 28—40 forint, kivételesen 42 forint 100 kilónként.

Biztosítás.

A jégkárak és a biztosító társaságok. Kétségtelen, hogy a legutóbbi napok volt jégkárjai tetemes veszteségeket fognak okozni a biztosító társaságok mérlegeiben, dacára annak, hogy a biztosítási díjakat már ezidén is felemelték. A biztosítási társaságok közös irodájánál a folyó évre 105.000 biztosítási kötvényt állítottak ki jégkárak

ellen. A biztosított termények értéke 240—250 millió forint, a díjbevételek mintegy 4½ millió forintra rughatnak. Ezekre tegnap estig 18.000 kár esetet jelentettek be 25 millió forint összegre. Tapasztalás szerint a bejelentett károk nem liquidáltak legfeljebb 15—20 százalék erejéig, de a nagy jégverés miatt ezidén mégis többet kell majd fizetni s így legalább 7—8 millióra fog menni a jégkárok révén a társulatok által kifizetendő kárösszeg. Ezt a kárösszeget a kilencz kártellírozott társaság fogja fizetni, amelyek azonban viszonthiztosítás után részben fedezve vannak. Legnagyobb nehézséget okoz a kárbecslés. Ezidőszerint 350 kárbecslő működik az országkülönböző részeiben. A legnagyobb jégkárt gróf Breuner zelizi uradalma Bars megyéből jelentette 200.000 forinttal, továbbá nagy kárt jelentettek be a mezőhegyesi uradalom 120.000 forinttal, a szerencsi és hatvani cukorgyárak, a Zichy- és Cziráky-féle uradalmak Fehérmegyében, a Tükör-féle uradalom Daruvárott stb.

Közlekedés.

Magyar folyam- és tengerhajózási társaság. A magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság június 30-án tartotta harmadik rendes évi közgyűlését gróf Széchenyi Pál elnöklése alatt. A közgyűlés helyesléssel vette tudomásul az évi jelentést, újra megválasztotta a felügyelő-bizottságot és elfogadta az igazgatóság indítványát, hogy az 1897-re vonatkozó osztalék 5 százalékkal állapítsák meg. Az elért eredmény, noha kisebb az előző évinél, minden irányban a társaság életképességéről tanuskodik. Bizonyítja ezt az, hogy a társaság ily kielégítő eredményt tudott elérni annak dacára, hogy a múlt év a hajózásra ropant kedvezőtlen volt. A termés nagyon silány volt, kivált azon vidékeken, amelyek a hajózási forgalmat táplálják. Ennek következtében természetesen hanyatlottak a viteldíjak, amihez még hozzájárult a vízállás kedvezőtlen alakulása is, amennyiben a nyáron az árvizek nehezítették meg a forgalmat, az ősszel pedig a víz hirtelen leapadása akadályozta meg a forgalmi eszközök kellő kihasználását. Az 1898. évi viszonyai aránytalanul kedvezőbben alakultak. A hajók teljesen igénybe vannak véve megfelelő díjtételek mellett, a vízállás jó és az aratás felől érkező hírek kilátást nyújtanak arra, hogy az idei eredmények a tavalyiakat jelentékenyen meg fogják haladni minden irányban. Áttérve a teljesítés ismertetésére, azt látjuk az évi jelentésből, hogy a társaság parkja az elmúlt évben 15.088 lörejeű 39 gőzösből, 107.970 tonna hordképességű 228 uszályból és 74 állóhajóból állott. Saját hajóinak értéke 7.432.995 forint. Bázisai műhelyét Orsovára helyezte át, a győri telepet pedig — mely tavaly is épített 6 uszályt — Komáromba helyezte. A szűkséges partokat és raktárakat mind megszerezte már a társaság. A gőzösek az elmúlt évben 4887 menetet tettek 83.192 óra alatt s az út hossza 762.362 kilométer volt. A személykilométerek száma 20.082.000, a tonnakilométereké 232.570.000. Ezenkívül 1026 idegen uszályt vontattak a társaság gőzösei, a mivel szolgálatot tettek a magánhajózásnak. A szállított személyek száma 360.000, az áruk súlya 4.643.000 q. A társaság tartalékai — 5 millió forint alaptőkével szemben — 1.235.000 forintot tesznek ki. — A harmadik szelvényt a társaság pénztára, valamint a Magyar Általános Hitelbank váltja be.

Pénzügy.

Szelvénylevonás. Minthogy a „Szabadalmazott Osztrák Magyar Államvasutak Társaság” részvényeinek szelvényét folyó évi július 1-től kezdve 16 frankkal váltja be, elrendelte a tőzsdetanács, hogy ezen részvények folyó évi július első napjának déli tőzsdéjétől fogva a szelvény nélkül s az 1898. év január hó 1-től folyó 5 százalékos kamatokkal áruktassanak s jegyeztessenek a tőzsdén. A részvényeknél a folyó ügyletek árfolyama oly módon szabályozandó, hogy abból 2 forint 60 krajczár vonatlik le. — Minthogy a „Magyar aranyárudék” kötvényeinek szelvényét folyó évi július 1-től kezdve 2043 nem. bir. márkával váltja be, elrendelte a tanács, hogy ezen kötvények folyó évi július hó 1-5 napjának déli tőzsdéjétől fogva szelvény nélkül s az 1898. év július hó 1-től folyó 4 százalékos kamatokkal áruktassanak s jegyeztessenek a tőzsdén. E kötvényeknél a folyó ügyletek árfolyama akként szabályozandó, hogy abból 0-4028 forint levonandó. Ezenkívül elrendelte a tőzsdetanács, hogy a mai naptól fogva szelvény nélkül jegyeztessenek: Osztrák-magyar bank részvényei (5 százalékos kamatokkal 1898. július 1-től fogva); Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság részvényei (10 frt.) kassatornai helyi érdekű vasút (10 forint.)

Utazási kedvezmény. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy az e hónap 31-én Temesvárról tartandó kereskedelmi alkalmazottak II. kongresszusára utazó székes fővárosi és vidéki kereskedelmi alkalmazottak a személy- és vegyesvonatokon III. osztályú jeggyel a II. osztályon és egy fél II. osztályú jeggyel a III. osztályon utazhassanak. E kedvezmények úgy az oda- mint a visszautazásra is érvényesek és pedig július 25-től bezárólag augusztus 8-ig. A kedvezmény igénybevételére jogosító igazolványokat a „kereskedelmi alkalmazottak országos egyesülete” (Budapest, Royal-szálló) adja ki, írásbeli megkeresésre (ajánlott levélben) legkésőbb július 20-áig. Később jelentkezők kérelmét nem intézik el.

Sorsolás.

1864-iki osztrák államsorsjegyek. Az 1864-iki államsorsjegyek mai sorsozathuzásán a következő sorsozatszámokat húzták ki: 25 65 191 194 252 258 329 454 543 592 640 699 757 802 832 863 877 1085 1119 1188 1214 1271 1293 1310 1312 1370 1381 1437 1610 1641 1772 1967 1975 2036 2054 2104 2192 2283 2388 2431 2475 2481 2515 2540 2542 2576 2590 2625 2689 2704 3003 3071 3272 3159 3200 3207 3257 3325 3335 3490 3563 3619 3651 3787 3812 3834 3875 3887 és 3977.

Dunagőzhajózási sorsjegyek. A ma Bécsben megtartott huzáson az 50.000 forintos főnyereményt a 14751 számú, a második főnyereményt: 10.000 forintot a 44992 számú sorsjegy nyerte. 1000—1000 forintot nyertek a 18202 26192 29391 35725 és a 48620 számú sorsjegyek.

Magyar állami jótékonyági sorsjáték. A tegnap megtartott huzásnál 150.000 koronát nyert a 928 sor. 6 szám, 50.000 koronát nyert a 2946 sor. 91 szám és 20.000 koronát nyert az 1149 sor. 52 szám.

„Első Leánykiházasítási Egylet m. sz.” Folyó évi június hóban 814 jutalékrész irattatott be és nászjutalékok fejében 14689 forint 82 krajczár fizetett ki. — 1898. évi január 1-től június 30-ig beírt összes jutalékrészek száma 4269 és a kifizetett nászjutalékok összege 106.569 forint 31 krajczár.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, július 1.

A lapok még mindig hasáboakat töltenek meg az országos csapás részleteiről; uton-utfélen másról sem beszélnek, mint a súlyos katasztrófáról és a tönkrement gazdák szomorú sorsáról; a biztosító intézetek kiküldik egész raját a felügyelőknak a szélrózsa minden irányába, hogy a károk pénzértékét felbecsüljék és mindezzel szemben Magyarország gabona-forgalmának gócpontján, amint a tőzsdét jó adag idealizmussal elnevezni szokásos, a budapesti gabonacsarnokban tehát ma már megint vigan lubiczkelnak a kilencz forintón aluli árak posványában.

A tőzsde magatartása után ítélve, azt állíthatnók, hogy ilyformán Isten ostroma, amely végig suhintott június 27-én és 28-án az országon, nem csak hogy nem bántotta a vetéseket, hanem, hogy a horzasztó jégverés még termékenyítőleg hatott a földekre. Reméljük, hogy nem válnak be az időjósok profécziái, amelyek szerint a hétfői nap is kritikus idővel fog ránk szakadni, mert ha az égi elemek megint letarolják a viruló táblák java részét, akkor a mostani áralakulás analogiáján megint fél forintot árcsökkenésre számíthatunk.

Végre is vagyunk annyira liberálisak, hogy belátjuk, mikép mindazok, akik leszurják a tőzsdén a 35 forintnyi tagsági díjat, kényök-kedvük szerint adhatnak, vehetnek ottan akár légen száritott szalonnát, akár pedig zabot, kukoriczát. Sem az állami, sem a társadalmi törvények a bórzeánérek tenykedését a legkevésbé sem korlátozzák és a tőzsde is mindössze azt követeli tagjaitól, hogy köteleességeikért anyagilag helyt álljanak.

Daczára ennek, azt hisszük, mikép a tőzsdének bizonyos etikai világnézetre hajló elemeire némi géne-el járhat az, hogy mostanában, amikor még be sem hegedtek a tátongó sebek, amelyeket a balvégzet a gazdaközönségen, tehát az ország lakosságának gerinczén ütött, hogy tehát a szomorú napokban újból tohódik a contremine és folytatja a gabona értéktelenítésére irányuló ellen-szenves aknamunkáját.

Hiszen legyen akárhogy elkorcsosodva a spekuláció a differenziajegyzékek sivar légkörében, a tőzsde mégsem lehet ugyasólván szűrtő-

riális terület ez országban, nem képezhet oázist nemzetünk bújának, örömeinek hullámzó tengerében.

A baisse-párt tehát nézetünk szerint törtöztethette volna hatalmasan felbuzdult vállalkozási kedvét még néhány napig, hiszen annyit adnak és adnak ők már néhány hete és annyit fognak ők még eladogatni addig, amíg az első vagon új buza készen áll majd valamely vidéki állomáson, hogy egy csekélyke kis mértékletességgel alig esett volna csorba merész spekulációjukon. A vad népek is megilletődve teszik le a fegyvert, ha csak néhány percze is, amikor az ellenfél holtjait és sebesültjeit a küzdőtérrel elviszi.

Denique ma este a buza 8 forint 95 krajczárt, a rozs 6 forint 66 krajczárt, a zab 5 forint 68 krajczárt és a tengeri 4 forint 49 krajczárt jegyezték. A buza ára tehát nemcsak a tegnapi zár-lathoz viszonyítva alacsonyabb, hanem még a hétfő esti árfolyamnál (amikor tehát még híre sem volt az elemi katasztrófának) is egy negyed forinttal olcsóbb, tegnapi legmagasabb kurzusából pedig épen egy fél forintot veszített. A többi határidők 10—20 krajczárnyi árcsökkenést tüntetnek fel.

A tavalyi tengeri terminusai szintén olcsóbbodtak, jöllehet a mai első szállítási napon üres maradt a felmondási tábla — míg Bécsben 55.000 métermázsát mondtak fel — és jelentékenyebb bejelentésekre nálunk egyelőre nem is lehet számítani. De hát ugy látszik a contremine már javarészt augusztusra és szeptemberre halasztotta köteleességeit és most mi sem gátolja abban, hogy kedvező szeszvedélyének — a bianco eladásnak — hódoljon.

Mondanunk sem kell, hogy a készáru üzlet is lanyha irányzatú volt. Buza husz krajczárt vesztett árából, ámbár arra a néhány zsák tavalyi buzára, amely még az országban található, csakugyan kevésse tartozik az, vajjon a jég tett-e kárt és mennyiben a vetésekben. Dehát a tőzsde lanyha!

Uj rozsból elkelet néhány vagon július, debreczeni szállítással 6.75 forinton, új tiszavidéki buzából (typminta szerint) egy vagon e hónap huszadikáig való szállítással 10 forint 50 krajczáron.

Ami a külföldi piacokat illeti, Párisból jelentik, hogy máától kezdve ismét beszedik a francia határokon az importálandó gabona és liszt után a beviteli vámot. (Különben Olaszországban is) és hogy a buza ára változatlan maradt, a liszté pedig fél frankkal olcsóbbodott.

Berlin változatlan árakat jelzett, az angol piacok közül London szintén változatlan kurzusokat jelentett, míg Liverpoolban a redwinter ára ötnyolczad pennnyel csökkent.

Amerikában tegnap jelentéktelen árváltozások voltak, jöllehet mindinkább szaporodnak a kedvezőtlen termésbecslések és tegnap is jelentette a Cincinnati Price Current, hogy a tengeri állásában némi javulás állott be, ellenben buzában a kilátások, a nagyon elterjedt rozsdá miatt, apadtak.

I. Készáruüzlet.

Buzából elkelet 8000 métermázsá 20 krajczárral olcsóbb áron, **rozs** és **árpa** változatlan, **zab** üzletelen, a kínálat gyér, **tengeri** 15—20 krajczárral olcsóbb.

Előfordult készáru-eladások.

Mennyiség muntában	6 vagy új	Ár	Faj	hatalmított kint, vagy kiborított	Állomás hely	Ar netto 100 krajczár-ért	Kézp. vagt 5 óra
300	6	Tiszav.	buza	76	Budapest	19.47½	3 hd
100	6	buza	tiszavidék	76		19.45	
100	6	„	„	76		12.30	
300	6	„	„	75		12.12½	
300	6	„	„	75		12.07½	
1000	6	„	„	75		12.25	
200	6	„	pestvidéki	76		12.40	
100	6	„	„	75		12.15	
100	6	„	ó-becei	78		19.26	
900	6	„	„	73		11.30	
1000	6	„	bánási	75		11.40	
1000	6	„	román	75		9.70	
200	6	új	rozs	—	Nyiregyh.	6.75	kpe
200	6	zab	„	—	Budapest	7.45	
100	6	„	„	—		7.40	
300	6	„	„	—		7.80	
100	6	„	„	—		7.15	
100	6	tengeri	„	—		5.25	
100	6	„	„	—	Gyoma	4.85	

Zöldszégnél élénk. **Gyümölcsnéél** élénk. **Fűszereknél** csendes. **Időjárás:** derült, meleg. A központi vásárocsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: *Hus.* Marbahun hátulja I. 52—58 frt, II. 50—56 frt. Birkahun hátulja I. 40—42 frt, II. 36—40 frt. Borjúhus hátulja I. 54—60 frt, II. 42—51 frt. Sertésbush elsőrendű 60—64 frt, vidéki 53—50 frt. (Minden 100 kilonként.) Kolbász füstölt 60—80 kr (kilonként). Sertésszír hordóval 61.00—61.5 frt (100 kilonként). — *Baromfi* (élő). Tyúk 1 pár 1.00—1.20 frt. Csirke 1 pár 0.50—1.20 frt. Lud hizott kilonként 68—70 kr. — *Különlélek.* Tojás 1 láda (1440 db) 30.5—31.5 frt. Sárgarépa 100 kötes 1.40—1.00 frt. Petrezselyem 100 kötes 2.00—6.60 frt. Lencse m. 100 kilo 14—18 frt. Bab nagy 100 kilo 8—12 frt. Paprika I. 100 kilo 25—50 frt, II. 10—20 frt. Vaj I. rendű kilonként 0.70—0.80 frt. Tea- aj kilonként 0.85—1.10 frt. Burgonya, idej, 100 kilo 2.20—3.00 frt. Burgonya sarga 100 kilo 3.60—4.0 frt. — *Halak.* Harcsa (élő) 0.60—1.— frt 1 kilo, Csuka (élő) 0.60—0.80 frt 1 kilo. Ponty dunai 0.30—0.50 frt.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

	Julius 1.	junius 30.
Magyar aranyjáradék	121.25	121.25
Magyar koronajáradék	98.90	98.85
Magyar hitelrészvény	395.50	394.75
Magyar ipar és keresk. bank	103.25	103.25
Magyar jelzálogbank	250.—	250.25
Magyar leszámítoló bank	260.50	260.—
Rimamurányi vasmű	250.—	250.—
Osztrák hitelrészvény	359.80	359.20
Déli vasút	78.—	78.—
Osztr.-magyar államvasút	359.75	361.25
Közuti vaspálya	385.50	385.—
Villamos vasút	266.—	266.—

Délután 4 órakor zárulnak :

	julius 1.	juniús 30.
Osztárk hitelrészvéný	359.80	359.50
Magyar hitelrészvéný	395.60	395.25
Oszt.-magyar államvasut.	359.60	361.75
Leszámitoló bank	260.60	260.—
Általánosbank	250.—	250.25
Rimaniurányi vasmű	250.—	250.—
Kőuti vaspálya	385.50	385.—
Óéi vasut	77.75	78.—
Villamos vasut	266.—	266.—
Ár és keresk. bank	103.50	103.50

Budapest, július 1. Terményekben csendes forgalom. Városi dísznózsír 59—59.50 forint. Szalonna-ár 1 forinttal emelkedett. Szilva és szilvaíz változatlan.

Áru	Határidő	Déli tőzsde zárhlata				Leszámloló árnyalamok
		julius 1-én pénz	áru	június 30-án pénz	áru	
buza . .	szept.	8.98	9.—	9.37	9.39	—.—
roza . .	szept.	6.70	6.72	7.01	7.03	—.—
zab . . .	szept.	5.63	5.65	5.75	5.77	—.—
tengeri ,	julius	5.12	5.14	5.28	5.30	5.12
„	aug.	5.15	5.17	—.—	—.—	—.—
„	máj.	4.48	4.50	—.—	—.—	—.—
repce .	aug.	12.30	12.40	12.35	12.40	—.—

Raktárállomány :

	Közraktár	Raktárház	Szlov
	m é t e r m á s s a		
Buza	62400	10174	7600
Rozs	4200	—	—
Árpa	400	—	—
Zab	6500	95	—
Tengeri . . .	67200	1504	1000
Liszt	23600	2040	—

Gabonaforgalom :

1898. junius 30.

	érkezett	elszállított
	m é t e r m á r s a	
buzából . .	1478	—
rozsból . .	—	250
árpából . .	—	—
zabból . .	808	100
tengeriből . .	14903	1130

Budapest, julius 1.

Az üzlettelenség daczára mégis némileg szí-
kidan indult a tőzsde ma reggel. Az a könnyed
ség tudniillik, melylyel a gabnatőzsde lerázta ma-
gáról a jégeső által okozott károk gondját, meg-
nyugtatólag hat az értéktőzsdére is. Meglehetősen jó
volt tehát a hangulat délig. Ekkor azonban, úgy 1
óra felé, a táviró azt a hírt hozta, hogy a spanyo-
lok - jelentékenyebb győzelmet vírtak ki az ameri-
kaiak fölött. És ez nem tetszett sehol Európában.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, július 1. A vásári forgalom: *Használ* a forgalom élénk, árak szilárdak. *Baromfinál* csendes, árak szilárdak. *Halban* élénk, árak csökkentek. *Tej- és tejtermékeknél* élénk, árak szilárdak. *Toyásnál* csendes, árak csökkentek.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, július 1. Bár a minapi jégvihar okán a károk összes részletei még ismeretlenek, mégis az, ha az idő továbbra jó marad, lényegesebb befolyással az aratás eredményére alig leszzen, miután a megindult magyar aratásról érkező hírek megnyugtatók, még pedig az ország irányadó részeiben minőségre nézve is kielégítők. Hasonló tudósítások érkeznek Romániából is. Mindezeknél fogva az őszi buza tegnap óta 40 krajczárral olcsóbban jegyez tetett. Az irányzat általában bágyadt volt. Kötések: buza ősze 9.—8.95—9.05—9.02, rozs ősze 7.02 6.94—7.—, zab ősze 5.95—5.94 és tengeri július-augusztusra 5.26—5.40—5.37 forinton.

Boroszló, július 1. Buza helyben 20.50 márká (= 12.06 frt) sárga. Buza helyben 20.40 márká (= 12.— frt). Rozs helyben 16.10 márká (= 9.47 frt). Zab helyben 16.50 márká (= 9.70 frt.). Tengeri helyben 12.— márká (= 7.06 frt.). Minden 100 kilónként. Átszámítási árfolyam 100 márká = 58.80 frt.

Hamburg, július 1. Buza holsteini 190—202 márká (= 11.17—11.88 frt). Rozs meklenburgi 140—152 m. (= 8.23—8.94 frt). Rozs orosz 92—93 márká (= 5.41—5.47 frt). Minden 100 kilónként. Átszámítási árfolyam 100 márká = 58.80 frt.

Rohrschach, julius I. I. min. délorosz buza
 27—29 frank (= 12.88—13.83 frt). Észak-orosz
 buza 24—26 frank (= 11.45—12.40 frt). Mantiba
 buza 26 frank (= 12.40 frt.) Minden 400 kilónként.
 Átszámítás: árfolyam 100 frank = 47.70 frt.

Páris, július 1. (Megnyitás.) Buza folyó óra 24.60 frank (= 11.74 ft). Buza augusztusra 23.60 frank (= 11.26 ft). Buza szept.-okt.-re 22.10 frank (= 10.54 ft). Buza 4 utolsó óra 21.75 frank (= 10.37 ft). Rozs folyó óra 16.25 frank (= 7.75 ft). Rozs augusztusra 14.— frank (= 6.87 ft). Rozs szept.-okt.-re 13.50 frank (= 6.43 ft). Rozs 4 utolsó óra 13.10 frank (= 6.24 ft). Minden 100 kilónként. Átszámításai árfolyam 100 frank = 47.70 forint.

Páris, július 1. (Zárlat.) Buza folyó hora 25.— frank (= 11.92 frt). Buza augusztusra 24.60 frank (= 11.74 frt). Buza szept.-októberre 24.30 frank (= 11.60 frt). Buza 4 utolsó hora 21.85 frank (= 10.41 frt).

Pétervár, július 1. Roza helyben 6.30 rubel.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDEK.

Bécs, július 1. A mai előtőzsde határozottan szilárd irányzattal indult meg, mire a pénznek Londonban való olcsósága, a külföldi magas záróárnyamatok és a jobbrafordult időjárás adott okot. Kötések ugyan főképp alpesi bányarészekben, államvasuti és Adria részvényekben történtek. Schodniczai részvények a petroleum kartell megkötésének okából 10 forintra emelkedtek. A déli tőzsdén a nemzetközi papírok a helyi értékeknél gyengébben költöttek.

Az előtőzsdén: Osztr. hitelrészvény 359.87 — 360.37, Buschtiehradi vasut 609—609.50, Landerbank 227.75, Osztr.-magyar államvasut 359.75 — 360.25 (kupon nélkül), Déli vasut 77.85—77.87, Dunagőzhajózási 489, Alpesi banya 162.90—164, Dohányrészvény 134.25—135.75, Schodniczai banya 675, Vasut forgalmi intézet 180.50, Áprilisi járadék 101.55, Elbevolgyi 263— (kupon nélkül), Török sorsjegy 60.20—60.25.

Délután 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 360.25, Bankverein 267, Anglo-bank 158.—, Union-bank 295.50, Landerbank 227.50 Osztrák-magyar államvasut 360.—, Déli vasut 77.75, Alpesi banya 163.80 Májusi járadék 101.60, Török sorsjegy 58.83.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 359.75, Tramway 518, Anglo-bank 159.—, Bankv. 267.—, Unionbank 295.50, Landerbank 227.50, Osztrák-magyar államvasut 359.75, Déli vasut 77.75, Elbevolgyi vasut 263.—, Északnyugoti vasut 247.—, Török dohányrészvény 135.50, Prágai vasipar 739, Alpesi banya 163.80, Májusi járadék 101.60, Török sorsjegy 60.25, Német márka 58.95.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjáradék 120.70, Magyar koronajáradék 99.—, Tiszai kölcsönsorsjegy 139.75, Magyar földterhelmentesítési kötv. 96.65, Magyar hitelrészvény 395.75, Magyar nyeménkölcson sorsjegy 158.—, Kassa-enderbergi vasut 190.50, Magyar kereskedelmi bank 1425.—, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.10 Magyar keleti vasuti állami kötvények 121.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 260.—, Rimamurányi vasrészvénytársaság 250.75, 4-2% papírjáradék 101.95, 4-2% ezüstjáradék 101.65, Osztrák aranyjáradék 121.40, Osztrák koronajáradék 100.70, 1860. sorsjegyek 141.20, 1864. sorsjegyek 193.—, Osztrák hitelrészvények 201.50, Osztrák hitelrészvény 359.75, Angol-osztrák bank 157.25, Unionbank 295.75, Bécsi Bankverein 266.50, Osztrák Landerbank 227.75, Osztrák-magyar bank 911.—, Osztrák-magyar államvasut 359.75, Déli vasut 78.—, Elbevolgyi vasut 263.—, Dunagőzhajózási részvény 490.—, Alpesi bányarészvény 164.—, Dohányrészvény 134.50, 20 frankos 9.52 1/2, Császári kir. vert arany 5.66, Londoni váltóár 119.75, Német bankváltó 58.80, Az irányzat nyugodt.

Bécs, július 1. (Utótőzsde.) A déli tőzsde zárulása után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 359.50, Magyar hitelrészvény 396.—, Anglo-bank 157.50, Bankver. 266.50, Union-bank 295.50, Landerb. 227.50, Osztrák-magyar államvasut 359.50, Déli vasut 78.25, Elbevolgyi vasut 263.—, Északnyugoti vasut 248.75, Török dohányrészvény 135.—, Rimamurányi vasút 251.—, Alpesi banya 164.—, Májusi járadék 101.95, Magyar koronajáradék 99.05, Töröksorsjegy 60.30, Német márka azonnali szállításra 58.83, Német márka ultimóra 58.85.

Berlin, július 1. Májusi járadék 101.30, Osztr. aranyjáradék 103.—, Magyar aranyjáradék 102.60, Magyar koronajáradék 99.60, Osztrák hitelrészvény 225.50, Osztrák-magyar államvasut 153.—, Déli vasut 32.70, Buschtiehradi vasut 204.—, Osztrák bankjegy 170.—, Rövid lejáratú váltó Bécsre vagy Budapestre 169.70, Rövid lejáratú váltó Párisra 80.75, Rövid lejáratú váltó Londonra 20.88 1/2, Orosz bankjegy 216.75, Olasz járadék 93.—, Laura-kőhő 198.60, Harpeni 158.—, Olasz központi vasut 133.40, Török sorsjegy 114.—, Ezüstjáradék 101.50.

Az utótőzsdén: Osztrák hitelrészvény 225.25, Osztrák-magyar államvasut 153.—, Déli vasut 33.75, Magyar aranyjáradék 102.60, Discontó-társaság 199.10 forint. Irányzat gyengült.

Berlin, július 1. Az angol bankkamatláb lezártatása elénkitette a nemzetközi járadékpiazzot; különösen hitel szilárd. Bányajáradék az osztalék-papírok szelvényeinek levonása folytán szilárd. Vasutak tartottak, zárulást szilárd. Magánkamatláb 3 1/2%.

Frankfurt, július 1. (Zárlat.) 4-2% ezüstjáradék 86.25, 4% osztrák aranyjáradék 103.05, 4% magyar aranyjáradék 102.70, magyar koronajáradék 99.40, osztrák hitelrészvény 305.25, osztrák-magyar bank 771.—, osztrák-magyar államvasut 305.—, déli vasut 69.50, Elbevolgyi

vasut 225.—, bécsi váltóár 169.72, londoni váltóár 20.39, párisi váltóár 80.785, bécsi bankverein 227.—, villamos részvény 139.40, alpesi bányarészvény 136.50, 3% magyar arany-kölcsön 89.30, 4-2% papírjáradék 86.15, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, július 1. (Utótőzsde.) Osztrák hitelrészv. 304.87, Déli vasut 69.50, Osztrák-magyar államvasut 305.—.

Hamburg, július 1. (Zárlat.) 4-2% ezüstjáradék 86.50, osztrák hitelrészvény 305.—, osztrák-magyar államvasut 762.50, déli vasut 166.—, 4% osztr. aranyj. 103.—, 4% osz. magyar aranyjáradék 103.—, olasz járadék 92.90. Az irányzat csendes.

Páris, július 1. Uj 3 százalékos francia járadék 101.75, 3 százalékos francia járadék 102.92, 3 1/2 százalékos francia járadék 106.95, Osztrák földhitelintézet 1295, Osztrák-magyar államvasut 781.—, Déli vasut 787.—, Landerbank 487.—, Osztrák aranyjáradék 102.25, Déli vasuti elsőbbség 389.25, Alpesi banya 350.—, Török dohányrészvény 292.—, Török sorsjegy 109.—, Olasz járadék 94.37, Spanyol kölcsön 33.95, Meridional 694.—, Océanbank 558.—, Rio Tinto 668.—, Debeers 602.50, Eastland 129.50, Chartered 61.—, Randfontein 36.25, Szilárd.

London, július 1. (Zárlat.) Angol consolok 111.63, déli vasut 7.—, spanyol járadék 83.87, olasz járadék 93.—, 4% magy. aranyjáradék 102.50, 4% rupia 62.50, Canada pacificvasut 85.87, leszámítolási kamatláb 1 1/16, ezüst 27.6 1/16, Bécsi váltóár 12.14, Az irányzat szilárd.

New-York, július 1. Ezüst 59.13.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. országos meteorológiai intézet távirati jelentése 1898. július 1-én reggel 7 órakor.

Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsiusban az éjszaka	Csupaközép	Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsiusban az éjszaka	Csupaközép
Arraválkja	—	—	—	Pola	65.6	+21.6	—
Selmeczbánya	68.0	+16.1	—	Lesina	63.3	+23.3	—
N.-Szombal	—	—	—	Sarajovo	65.4	+17.8	—
Magyar-Ovár	67.9	+17.8	—	Torino	67.4	+18.2	—
O-Gyalla	66.8	+15.4	—	Florenz	66.2	+18.2	—
Budapest	65.4	+18.7	—	Roma	65.0	+20.0	—
Sopron	67.2	+17.4	—	Nápoly	65.0	+20.5	—
Herény	68.9	+17.5	—	Brindisi	—	—	—
Keszthely	66.2	+20.2	—	Palermo	65.7	+22.6	—
Zágráb	67.8	+16.5	—	Malta	68.5	+25.0	—
Fiume	66.4	+19.5	—	Zürich	69.0	+14.6	—
Girvenica	65.0	+24.0	—	Bari	72.8	+17.6	—
Pancsova	65.7	+20.1	—	Nizza	66.6	+20.3	—
Jemesvár	64.9	+17.9	—	Páris	68.8	+10.0	—
Arad	64.7	+16.4	—	Kopenhaga	61.2	+13.9	—
Szeged	—	—	—	Hamburg	64.1	+14.5	—
Szolnok	—	—	—	Berlin	64.6	+12.4	—
Eger	65.4	+20.0	—	Christiansund	60.4	+12.6	—
Debrecen	65.4	+16.4	—	Stockholm	—	—	—
Késmárk	66.1	+15.4	—	Szent-Pétervár	—	—	—
Ungvár	66.1	+16.8	—	Moszkva	—	—	—
Szalm r.	65.7	+18.5	—	Varsó	—	—	—
Nagy-Váradi	64.0	+20.4	—	Kiev	—	—	—
Kolozsvár	64.0	+15.2	—	Odessa	—	—	—
Nagy-Szeben	65.4	+16.2	—	Szula	63.1	+20.4	—
Bécs	67.6	+16.0	—	Szofia	—	—	—
Szaburg	68.7	+14.8	—	Konstantinápoly	60.2	+24.5	—
Klaunfurt	67.2	+17.1	—				

A nyugati előnyomuló maximum Közép-Európában a légnyomást kissé emelte. Aránylag alacsony a légnyomás Európa északi és déli felén.

Zivataros esők voltak helyenkint Németországban és Ausztriában, gyenge esőzést jelentenek Angliából. Ezekről ellátott az európai időjárásban a záraz jelleg van túlsúlyban.

Hazánkban az idő az ország nyugati felében és közepén száraz lett, míg a zivataros esők a keleti megyékre húzódtak. Erős zivartár jelent Kolozsvár nagy záporral, Akna-Szilina szelvényekkel és jégesővel, Szatmár sűrű jégesővel. Az idő ma reggel nyugaton derült, keleten felhős, (Aradon ködös), a hőmérséklet valamivel kisebb a normálnál.

Részben felhős, igen enyhe és jobbra száraz idő várható, kevés eső csak a délkeleti határmezékben valószínű.

VIZÁLLÁS.

— Július 1-én. —

Folyó	Vízjárás	Vízjárás reggel	Áradás a. apályon	Folyó	Vízjárás	Vízjárás reggel	Áradás a. apályon
Don	Schärding	+ 265	—	Tisza	M. Széget	+ 10	—
	Pasau	+ 337	—		Tisza-Ujjak	+ 50	—
	Bécs	+ 24	—		V. Namény	+ 39	—
	Pozsony	+ 295	—		Csep	+ 28	—
	Komárom	+ 358	—		Tokaj	+ 17	—
	Budapest	+ 328	—		Szolnok	+ 140	—
	Ercsi	—	—		Csongrád	+ 137	—
	Paks	+ 308	—		Szeged	+ 189	—
	Mohács	+ 445	—		Titell	+ 599	—
	Újvidék	+ 489	—		Deés	+ 12	—
	Zimony	+ 355	—		Szatmár	+ 76	—
	Pancsova	+ 323	—		Munkács	+ 8	—
	Bazsias	+ 319	—		Laborca	+ 9	—
	Orsova	+ 345	—		Homonna	+ 8	—
	Honfalu	+ 72	—		Ungvár	+ 45	—
	Szolna	+ 59	—		Bárfa	+ 156	—
	Szered	+ 62	—		Zsolca	+ 198	—
	Eszekújvár	+ 147	—		Székely	+ 110	—
	Sárvár	+ 244	—		H. Nemeth	+ 38	—
	Győr	+ 128	—		B. Ujjak	+ 38	—
	Zákány	+ 375	—		Caucsa	+ 1	—
	Eszék	+ 150	—		Nagyvárad	+ 1	—
	M. Szerdah.	+ 102	—		F. Kőrös	+ 14	—
	Zágráb	+ 219	—		Belenyes	+ 14	—
	Sziszek	+ 265	—		Borosjenő	+ 40	—
	Mitrovicza	+ 54	—		Békes	+ 58	—
	Károlyvár.	+ 54	—		Gyoma	+ 2	—
	Novi	+ 12	—		Gy. Fehérv.	+ 64	—
	Banjaluca	+ 12	—		Arad	+ 65	—
	Doboj	—	—		Makó	+ 58	—
	Zwornik	—	—		K. Kozáts	+ 4	—
		—	—		Temesvár	+ 4	—
		—	—		N. Becskerek	+ 48	—

Jele a magyarázat: + = esős víz; — = száraz; — = 0 alatt; — = áradt; — = apadt; — = ködös.

MINDENFÉLE.

Májusi házasságok. A magyar királyi központi statisztikai hivatal „Havi közleményeinek” legújabb füzetéből kitűnik, hogy a lefolyt május hónapban jóval több házasságot kötöttek, mint az azt megelőző áprilisban. Míg ugyanis áprilisban mindössze 55.28 házasság jött létre, májusban, a tavasz hónapjában, 13.923 házasságot kötöttek, (ebből magában Budapesten 693-at). Ez a szám a múlt év ugyane hónapjában kötött házasságok összes számához képest éppen 1000-re rugó növekedést jelent. Az egyes országrészek közül aránylag a legtöbb házasságot a Dunántúl kötöttek, a legkevesebbet Erdélyben. Aránylagosan a legtöbb házasság Komárommegyében jött létre, a legkevesebb közül a házasságkötések számaránya tekintetében Budapest áll az első helyen, az utolsón Zombor. Vegyes házasság volt 1488, ebből keresztény-zsidó házasság 24. És pedig 14 esetben zsidó vőlegény vett el keresztény leányt, 10 esetben pedig zsidó menyasszony lépett keresztény vőlegénnyel házasságra. A születendő gyermekek vallása iránt 288 esetben jött létre megegyezés, az összes vegyes házasságok 1/4 részében, még pedig az esetek többségében (58%-ában) az anya vallásának javára. A legtöbb megegyezés — számszerint 186 — a római katolikus vallásnak kedvez; a református fél javára 58, az ágostaiára 27, a görög-katolikusára 9, a görög-keletiére 4 megegyezés létesült. A 24 keresztény-zsidó házasság közül 6 esetben jött létre megegyezés, még pedig 2 esetben a zsidó fél javára.

Itália pusztulása. Ouida angol író nő a „Fortnightly” című lap egy cikkében mely megbotránkoztatja fejezi ki az olasz városokban uralkodó állapotok fölött. Súlyos vádjainak az az alapja, hogy az olasz birodalom legértékesebb műemlékeit elpusztítják, ami bizonyára minden jóízű ember tiltakozását vonja maga után. Ouida leírja azokat a pusztításokat, amelyeknek a szép Velence áldozatul esik. A kanálisok és a lagúnák eltűnnek és a márványpaloták mellett ott pirulnak a modern áruházak emeletes téglapületei, a város legpoétikusabb helyeit szennyes, fekete község-terekké változtatták. A szép Velencét, a „tenger menyasszonyát”, rövid idő alatt egészen kivetkőztetik régi formájából. A beözönlő idegenek a mesésen szép laguna-város helyett egy egyhangú, fekete „Pittsburgot” fogtak találni, tele gyárakkal, bazárokkal, kikötőkkel, villanyfejlesztő telepekkel és az összes modern intézményekkel. Ha a városban sok olyan ember volna, mint Doria gróf, aki két millió forintért sem akart palotája falfestményeitől megválni, akkor a viszonyok másként alakulnának. De nemcsak Velencét, hanem Olaszország más régi történelmi városait is tönkretesz a modern vandalizmus. Rómában lebontották a város két gyönyörű palotáját, a Veneziát és Torloniát. A „Torre del Amadei”-t a földrengés romba döntötte, helyébe vendéglőt építettek, a „Ponte del Paradiso” helyett egy öntött vashid szolgál a közlekedésnek. Pistulában egy egész városnegyed lett a csákány áldozata, és a szabaddá lett téren egy takarékpénztárt építettek. A tyrrheni és adriai tenger napfényes öbleit elcsúfították az egyhangú, egyenes házsorok, amelyeket a bankspekulánsok a 19. század végén gomba módjára hoznak elő a földből. Természetesen a városok tele vannak lármás kormakkal, kerékpáriskolákkal, amelyek a magán után vágódó utazót zavarják.

A megkorrigált Madách. A közigazgatási életből jóízű apróságot ír debreczeni levelezőnk. Gróf D e g e n f e l d József főispán a napokban a hivatalokat vizsgálta. Mindenütt rendet talált a főispán, csak egy hivatalban bukkant nagyobb restancziára.

— Önöknél restanczia van? — kérdezte a főispán.

— Bizony, sajnos...

— Aztán mi okozza ezt a restancziát?

— „Sok az akta és kevés az ember” — válaszolt a hivatalnok Madách-citátummal.

A MILLIOMOS.

Angol regény. 2

(62)

Írta: CROKER M. B.

Ebben a pillanatban a távolból patkócsat, togás és hangos, vidám hangok hallatszottak, melyek mindegyre közelebb jöttek. Mark gyorsan elbocsátotta Honor kezét, melyet egy pillanatra a kezében tartott. Intésére a lovász odajött. Mark nyeregbe ült és elvágtatott, anélkül, hogy csak egyszer is hátra fordult volna.

Honor halotthalványan tért vissza nénjéhez, aki még mindig zokogva, az egyik sarokban ült, kezét az öreg hölgy vállára tette és rekedt hangon mondotta:

— Mindennek vége van, örökre elbucsunk egymástól.

Azután megcsókolta az öreg hölgyet és visszavonult a szobájába, melynek ajtaját becsukta. Csak néhány óra múlva került ismét elő, de az a fiatal leány, aki most a szobába lépett, nem volt a régi Gordon Honor.

XIV.

— Nem vártam, hogy viszontlátom önt! mondotta Fernandez, amikor lámpával kezében, szalvétával a karján, a fiatal ember elé ment, aki kissé merev térdrel szállt le a ponnyról.

— És ugyan miért? kérdezte Mark,

— Miért? Azért, mert ha én lettem volna az ön helyén, ön nem látott volna engem viszont, folytatta és barátságosan megveregette Jervis vállát.

— Én megtartom a szavamat, felelte a másik, aki közben felment a veranda lépcsőjén. De mit csinál az apám?

— Jól érzi magát, már tudniillik ami a fejét illeti. Egész nap a távcsővel keresgette önt, azután kifáradt, lefeküdt, mert azt hitte, hogy ön csak holnap reggel érkezik meg. Mi lett volna vele, ha ön cserben hagyja, azt nem tudom, tette hozzá a beszélő, miközben újjával homlokára mutatott.

Azután Fernandez a ház fiával szemben a figyelmes gazdát adta, megkérte, üljön le az asztalhoz, amelyen pompás vacsora maradéka volt, kényszerítette, hogy egyék, hogy pezsgőt igyék és rendkívül beszédesnek és bizalmasnak látszott. A halvány, fáradtan érkezett jövevénynek azonban csak kevés étvágya volt és keveset beszélt. Végre Cardozo meghalt unokanővéréről kezdett beszélni:

— Igen, mondotta, Mercedes jószívű, vendégszerető és nem csunya asszony volt. Ha újnnyi vastagon be nem kente magát rizs- porral, egészen csinos volt, de épen olyan bolondos volt, mint az anyja és féltékeny, mint az ördög. A szegény örnagynak sok baja volt vele. Szegénynek nem volt szabad beszélnie senkivel, hacsak borzasztó jeleneteket nem akart előidézni. Néha nyilvános botrányra került a dolog: ünnepélyeken görcsöket kapott, más hölgyet megpofozott és férjének sokszor szötyelnie kellett magát miatta. De emellett mindig nagyszerűen lépett fel, minden állomáson a legnagyobb bangolot bérelte ki, kívülről saját izlése szerint többnyire vörösre és fehérre festette, nyílt házat vitt, legalább ötven szolgája volt, négy lóval járt, melyet az örnagy, aki kitűnő kocsis, hajtott és tele aggatta magát gyémántokkal. Ezeket a gyémántokat azután, tisztára gunyból, az örnagynak hagyta, aki, mert nem adhatja el azokat, semmi hasznukat sem veszi. Én azonban az ő halála után eladhatom azokat és azt lassankint meg is fogom tenni. E drágaságok közül a legtöbb a kalkuttai bank őrzetére van bízva, de néhány, közöttük drágakövekkel kirakott pisztolyok, itt van tűzbiztos szekrényben. Van közöttük továbbá egy smaragdból és rubinból készült asztalék, mely egy-maga ötvenezer rupiát ér és egy homlokfűző, mely óriási rubintokkal van kirakva és Ahmed-től, India utolsó benszülött meghódítójától származik.

Fernandez kicsiny, kövér, de szép alaku és jól ápolt, drágagyűrűkkel megrakott kezével sűrűn gesztikulált és csak később vette észre, hogy hallgatóság nagyon szóra került.

— Mint látom, az ékszerek nem nagyon érdeklik és így inkább atyjának pénzügyi viszonyairól mondok el egyet-mást. Mercedes utolsó végrendeletét rossz hangulatban csinálta, aminthogy már előbb vagy egy tucat végrendeletet készített és ismét megsemmisített. Hirtelen halálakor ez az utolsó végrendelet lépett érvénybe, amely engem tesz általános örökösévé. Ennek értelmében egyelőre dus jövedelmem van és atyjának halála után minden az én kezembe jut. Ő élte fogytáig vagy addig, míg újra megnősül, évi ezer fontot kap, mely összeg azonban csak kis részben jut az ő kezébe. A legtöbb azoknak a vészopoknak a kezébe jut, akik beléje kapaszkodtak. Ha rohamra van, bármily összegre szóló utalványt, melyet eléje tesznek, aláír. Lelkiismeretlen kereskedők számlákat küldenek neki olyan árukról, amilyeneket sohasem szállítottak és eladtak neki dolgokat, melyekre egyáltalán nincs szüksége. Így például a padláson négyszáz katonanyereg és kilencszáz pár hosszú lovagló eszima van. Azonkívül a jövedelem jó része Hassan piszkos kezébe kerül.

— Ezt gondoltam, de most majd véget ér ez a gazdálkodás.

— Itt van továbbá a belpoklosok telepe, melyet maga az örnagy tart fenn.

— Ez a pénz mindenestre jobb helyre kerül, mintha Hassan dagná zsebre, felelte mechanikus mosolylyal Mark.

Cardozo egy ideig hallgatott.

— Ön tudja, hogy holnap el kell men- nem, vár a feleségem, mondotta később.

— Ön nős? kérdezte Jervis nagy meglepetéssel.

— Igen, de ez nem zavar engem. Én tizennyolcz éves koromban, tehát az ifjúi mámor legszebb idejében nősültem meg. Mari akkor karcsu volt és könnyű mint a szunyog, most tizenhat kö súlyu, természetesen pompás egészségek örvend és bár kocsit, lovat tartok, a számára, ritkán távozik hazulról. Ha megvan a papja, orvosa, megvannak kávénikéi, akik mindannyian elmondják neki az ujságokat, akkor többet nem kíván. Ruhával, ékszerrel, mulatsággal és társasággal nem sokat törődik, nehézkes is ahhoz, hogy felöltözködjék és elmenjen, míg engem, a világfit, mindenütt szívesen látnak, sok barátom van, gyakran utazom, nem vetem meg kártyát és a kockát, jól biliárdozom és szenvedélyes táncos vagyok. A jó ebédet és a szép asszonyokat meg tudom becsülni és a szép asszonyok szeretnek is engem!

Ekkor Fernander, önelégülten mosolyogva, hátradől székében. Rövid szünet után újra kezdte:

— Igen, biztosítom, hogy az asszonyok kedvence vagyok. Leveleket mutathatnék, elmondhatnék egyet-mást.

Itt kinyújtotta karját és a rajta levő vékony arany karpereczet nézgette.

— Ön ilyet nem visel? kérdezte azután.

— Nem én.

— Szóval, elvem az, hogy élvezni kell az életet, folytatta a másik. De azért nem kell rólam rosszat gondolnia. Mari, ameddig él, jó módban lesz, de ha meghal, újra megnősülök és valószínűleg egészen fiatal leányt veszek el.

Mark ezt a kijelentést szótlanul fogadta.

— Igen, én élvezem az életet! De ön, mit akar itt ön elkezdni? Nos várjon, tette hozzá drámai mozdulattal, majd én magam megmondom a feleletet. Ön vagy a pohárhoz fog nyulni, vagy ezt fogja tenni — itt mutatoujját végig huzta a nyakán. Tétlen kezek mindig alkalmat adnak az ördögnek arra, hogy bajt csináljon.

— De az én kezem nem lesz tétlen, felelte Mark határozottan. Én itt nagy reformokat akarok megteremteni és Hassant egész pereputtyával elküldöm.

— No, ehhez szerencsét kívánok önnek. Az az ember gyökeret vert és őt, meg atyafi- ságát, mely itt mindenütt befészkelődött, ugyan el nem kergeti innen.

(Folytatása következik.)

A szerkesztésért felelős: a főszerkesztő.

SZINHÁZAK.

Budapest, szombat, 1898. július 2-án.

VÁROSLIGETI SZINKÖR

Igazgató Feld Zsigmond.

Az operabál.

Operette 8 felvonásban. Delacours vigjátoka után irták: Leon Viktor és Waldborg Hugó. Fordította: Komor Gyula. Zenéjét szerző: Henberger Richard.

Személyek:

Beaubisson	Kővessy
Palmyre felesége	Tarassovits
Henri	Gergelyi
Aussier	Giréthy
Angèle	Halványiné
Dumenil	Póczy
Margarite	Répássy
Horlense	Hasvainé
Fedora	Jesko

Kardete 7 órakor.

BUDAI SZINKÖR.

Negyvenéves kis leány.

Vigjáték 3 felvonásban.

Ezt követi:

Megjöttek a huszárok.

Falusi idilli éneket 1 felvonásban.

Kardete 7 órakor.

KISFALUDY-SZINHÁZ ÓPUDÁN.

Igazgató: D'jár Dező

A koldusdiák.

Operette 3 felvonásban.

Kardete fél 8 órakor.

Ős-Budavára

Ma, szombaton, július hó 2-án

Nápolyi karnevál

Jótekonyczélú ünnepély.

Confetti.

2 nagy varieté-előadás

cs. 1/2 és 10 1/2 órakor.

Uj műsor.

Belépő-díj 50 kr. Gyermekek 10 kr.

!! Mérsékelt áru jegyek ma érvénytelenek !!

Szt.-Lukácsfürdő.

Étterem, kávéház és amerikai bar.

Helyiségeiben egész nap

katonazene.

Étkezés teríték szerint. Pontos kiszolgálás.

Mérsékelt árak.

Tisztelettel Fodor L. József.

A Kőbányai Király-Sörfőző

dr. Korányi és dr. Kéty egyetemi tanár urak által gyógyczélokra ajánlott

„Malátasöre“

Idegbajokban, vérszegénységben, emésztési zavaroknál, gyengeségben stb. kiváló sikerrel használtatik.

Legkellemesebb üdítő-ital.

Megrendelhető a gyári irodában Kőbányán, vagy városi irodában VII., Kertész-utca 40.

Finom női fehérneműket és menyasszonyi kelengyéket

juttatva árban, legnagyobb választékban ajánl

Kanitz Ferencz és Tsa

szepességi vászonraktára

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Soványító-szappan

SAVON VERT DE L'AMIRAL

(épeklívat alapján.)

1197

Csak az általa közölt testrészt, hasat, csípőt, tokát soványítja diéta, hivatási és egészségi akadályok nélkül. Orvosilag kipróbálva. Törvényi g. védve. Ára darabonként 2 frt 60 kr.

Főraktár: Kőbányafőre, Wien, I.

FOGAK

2 forinttól, anélkül, hogy a gyökereit el kellene távolítani, szájpaddal és anélkül is (hidmunka). Foghúzó fájdalom nélkül. (Cocain injectio.) Igen tartós fogtömés. Fogkoronák gyökerekre illesztetnek, melyek a szájpaddal valólegesen teszik.

Fogorvos dr. NEUFELD,

Budapest, Kossuth Lajos-u. 4. Dreher-palota.

Vasár- és ünnepnapokon délután 4-6-ig.

100-441101-1000

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Előre fizetendő készpénzben, levélbájegekben vagy postautalványon.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ postarestante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Cél szerű az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Minden i könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

LEVELEZÉS.

Angella. Bocsáss meg, édes jó kis fiam, hogy tegnap nem lehettem ott a jelzett helyen. Képzelheted, mennyire sürgös és fontos dolgom voltak, ha tegnap el kellett indulnom. Különben te nem is képzelheted, de majd ha személyesen elfogom mondani, hát igazat fogsz nekem adni. Most nem tudom, mikor látjuk megint egymást. Nem lenne jó talán, ha vasárnap déltől 4 óráig ismét ott lennél. Remélem nem haragszol, hisz tudod, hogy még soha sem vártál rám hiába. Tehát ott leszel és a viszontlátásig sok csókot küldök. Erődd.

5042—1

Leona. Igen jól érezheti magát önagsága, ha nem is tartja érdemesnek, hogy egy pár sorban értesítsen, hogy megérkezett és hogy hogyan van. Nem tudom, mi lehet ennek oka, hanyagság vagy talán ott nem lehet egy levelezőlapot sem feladni, különben az mindegy, te nagyon könnyelmű vagy és ha hazajössz, hát megkapod érte a magadét. Különben itt nincs semmi újság, ha csak az nem, hogy nagy izgatottságot okoz az, hogy Arthur megint nem v... Engem ugyan nem érdekel, de mindenesetre nagyon érdekes. Ha akarsz hát írhat, ide is vagy haza nekem, de mindenesetre a sorok olvasása után azonnal értesítsd legalább M-át mindenről. Csókol M.

5034—1

ALLÁST KERES.

Érettségizett gimnazista a szünidőre correpetitornak ajánlkozik, esetleg vidékre is. Megkeresések „Szerény” cím alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

5038—3

Okleveles óvónő ajánlkozik családnak gyermekek mellé, hosszú évek gyakorlatával bír, gyönyörű kézimunkákat végez s varrni is tud; beszél magyarul s keveset németül. Cím a kiadóhivatalban.

1575—3

Pénztárnoknő állást keres egy intelligens csinos fiatal leány. Esetleg kauczióval rendelkezik. Cím a kiadóhivatalban.

5030—3

OKTATÁS.

Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület gyorsírási tanfolyamain még e hónapban **Mezeyné Bányai Amanda** okl. tanárnőnek nemcsak mint eddig felügyelő, hanem ezennel **személyes vezetése alatt** magyar és német nyelvű új kurzusok kezdődnek. Nő és férjjelekedőket ezen gyorsírási, továbbá **Ramington** gépirási tanfolyamokra felvesz **Glogowski és Társa** Bpest, Erzsébet-tér 16.

6849—5

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

500 magyar hold elsőrendű, Győrmezőben 100000 forintért eladó. Komoly vétellel, vétele könnyen létre jöhet, Közvetítők kizárva. Cím a kiadóhivatalba.

1601—6

Ujpest és Rákospalota határán egy nyaraló szép kerttel eladó. Tudakozódhatni a tulajdonosnál. Cím a kiadóhivatalban.

4936—7

Ujpesten vagy Rákospalotán keresek megvételre egy házat kerttel, előnyös fizetési feltételek mellett. Ajánlatokat ezen lap kiadóhivatalába kérek „Egészséges fekvés” jellegével ellátva. Ügynökök nem díjaztatnak.

4914—7

Ujpest legszebb helyén újonnan épült ház, a villamos vasúti állomás mellett, 14.000 forintért eladó. Szükséges tőke 6000 forint, a többi bankteher. Cím a kiadóhivatalban.

5020—7

Uriház Ujpesten, 300 négyszögöl kitett telken modern igényeknek megfelelően építve, 8 1/2 évi adómentességgel, a palota-ujpesti vasútállomás közelében és két villamos vonal közt, előnyös feltételek mellett eladó. Cím a kiadóhivatalban.

4958—7

ELADÁS.

Egy ebédlő-diván helyszűke miatt minden áron eladó. Cím a kiadóhivatalban.

4798—8

VÉTEL.

Megvételre keresek Rákospalotán vagy más- hol, közel Budapesthez, egy kis családi házacskát könnyű fizetési feltételekkel. Ajánlatokat „Mielőbb” jellege alatt kiadóhivatalba kérek.

5014—9

Előnyös fizetési feltételek mellett veszek képeket. Cím a kiadóhivatalban.

4892—9

Szaklapot keresünk megvételre. Ajánlatokat árral és feltételekkel „Szaklap” jellege alatt a kiadóhivatalba kérünk.

1605—9

KIADÓ SZOBÁK.

A Csengeri-utcában csinosan berendezett udvari szoba különbejáráttal kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

4990—10

Előkelő izr. családnál a Váci-körúton egy-két ur lakást és finom ellátást nyerhetne. Zongora, fürdőszoba a házban. Cím a kiadóhivatalban.

4932—10

Egy elegánsan butorozott 2ablakos utcái szoba teljesen külön bejáráttal a lépcsőházból, fürdőszoba használattal, egy ur részére július 1-ére kiadandó. Cím a kiadóhivatalban.

4826—10

Intelligens izr. családnál egy elegánsan butorozott tiszta, búvós, különbejáratú kétablakos utcái szoba, teljes ellátással kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

4874—10

Kiadó a Ferencz-körúton egy nagyobb és egy kisebb világos udvari szoba, előszoba, konyha stb. azonnal vagy aug. 1-ére. Cím a kiadóhivatalban.

4934—10

A kerepesi-utón egy magános nőnél kiadó egy elegánsan butorozott szoba. Cím a kiadóhivatalban.

5012—10

25 frtért teljes ellátást külön bejáratú szobával nyer 1 fiatal ur. Cím a kiadóhivatalban.

4690—10

LAKÁS KERESTETIK.

Lakást keresek teljes ellátással tisztességes izraelita családnál. Ajánlatok az ár megjelölésével „Othlonias” címen a kiadóhivatalba kérek.

5000—12

2 különbejáratú butorozott szoba egymás mellett kerestetik július 1-ére a város- ligetben. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek „X. 1.” jellege alatt.

4866—12

KIADÓ LAKÁSOK.

Az Üllői-utón kiadó egy lakás, mely áll: 2 utca-ai, 1 udvari, alkov, elő-fürdőszoba és konyhából. Cím a kiadóhivatalban.

5026—13

HITEL—PÉNZ.

4—50%-os törlesztéses kölcsönt és konvertálá-
kat I. helyre jelzálogkölcsönöket II. és III. helyre, pénzkölcsönt váltóra, nyugdíjra, örökségre, katonai házassági óvadékra, ugyisintén közhivatalnok-
kolnak és katonatiszteknek 12 évi törlesztésre kiesz-
közlő gyorsan, előleg nélkül, **Hitel- és Ingatlan forgalmi**
iroda Klein H. Budapest, Kerepesi-ut 69. Válaszbélyeg
kéretik.

1481—14

Törlesztési kölcsönök 2000 koronától fölfelé föld-
birtokokra, bérházakra, továbbá hitel-
képes személyeknek váltókölcsönök rövid idő alatt
eszközölhetnek. Cím a kiadóhivatalban.

1541—14

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

**Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, egy-
letli helyiségnek, vivő-
remnek, magániskolának vagy nagy
lakásnak** alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten
augusztus 1-ére kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

3662—17

Nagy bolthelyiség a József-körút legnagyobb for-
galmu helyén kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

4706—17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-
féle Pemeteft-czukorkát.

1537—18

Fedett kuglizót zártkörű társaságok egyes napokra
bérbe vehetnek. Cím a kiadóhivatalban.

4744—18

Jgen ügyes nőruhavarrónő, szerény díjazás mellett
készít legelegánsabb ruhákat. Cím a kiadóhi-
vatalban.

4778—18

Jzlésesen és olcsón lehet étkezni a VI. ker. egy
szállodás özevgyénél 12 frtért, naponta 4
tál ételt. Cím a kiadóhivatalban.

4340—18

Szegény keresztény 6 éves árva leány, beszél
magyarul és tótul, szülei
elhalálása folytán, vagyonos keresztény családnak
örökbe adatik. Cím a kiadóhivatalban.

1543—18

Czimbalom-

kedvelőknek van szerencsém szab. hírneves „Cent-
ralis” czimbalmait pedállal vagy anélkül me-
gen ajánlani. A „Centralis” czimbalomnak azon
előnye van, hogy a fennében alkalmazott aczélművek
fennének megrepesését megóvják és elhárítják az
örökös hangolást. — Tekintve vége hangzer-
eztetem szak- és czélszerű berendezését és az anyagok nagybani
beszerzését, azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy gyármányai-
mat felette olcsóbb vételáron bocsáthatom forgalomba, mint
bármely. Fell kell említenem, hogy hangszereim begyakorolt mun-
kasáim által felügyeletu alatt készítettnek.

Számos elismerést bármikor rendelkezésre bocsáthatok.
APPEL IG. BUDAPEST,
Gróf Károlyi-u. 24.
2 évi jótállás. Alapított 1872.
Képes árjegyzék ingyen.

Plissé és Gouvré- intézet.

Wald Gyula
BUDAPEST,
VII., Király-utca 21.

Legpontosabb és leggyorsabb esz-
közlése minden e szakmába vágó
munkának. Vidéki megrendele-
sek postafordultával. 885

A Pozsonyi Kereskedelmi Akadémia,

melynek végbizonyítványa egy évi önkéntesi katonai szolgálatra jogosít,
és melynek eddig végzett tanulói legelső rendű kereskedő-, gyári- és bankári
cégeknek vagy közhivatalokban és a mezőgazdaságban nyertek alkalmazást,
1898. szeptember 1-én 14. évfolyamát nyitja meg.

Az intézetet a mult isk. évben 257 tanuló látogatta, köztük 212 vidéki,
kiknek jó családoknál való elhelyezése ügyében az igazgató kész-
séggel jár a szülők kezére.

Minden iránt tájékoztató évi jelentés levelező-lapon is kérhető.

Pozsony, 1898. július hó

Jónás János
Igazgató.

1217

ADRIA

kerékpárok

városi raktár

a legelőkelőbb és legnagyobb zárt kerékpáriskola
folyó évi augusztus hó 1-től

Andrássy-ut 69.

a Plasztikon épületében létezik.